

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA
SOCIÉTÉ

dinsdag

15-10-2002

10:00 uur

mardi

15-10-2002

10:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van mevrouw Michèle Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de armoedebestrijding" (nr. A009)

Sprekers: **Michèle Gilkinet**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, **Johan Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie

Vraag van de heer Jozef Van Eetvelt aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de versheid van vis bij verkoop" (nr. 8573)

Sprekers: **Jozef Van Eetvelt**, **Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de geslachtsbepalingstechnieken" (nr. 7937)

Sprekers: **Koen Bultinck**, **Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Vraag van de heer Hubert Brouns aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gebrekkige naleving van de etikettering van rund- en kalfsvlees" (nr. 8580)

Sprekers: **Hubert Brouns**, **Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde vragen van
- de heer Hans Bonte aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de taalproblemen in Brusselse ziekenhuizen" (nr. 8597)

- de heer Bart Laeremans aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen en spoeddiensten" (nr. A031)

Sprekers: **Hans Bonte**, **Bart Laeremans**, **Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, **Annemie Van de Casteele**

Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de aansprakelijkheid van ziekenhuizen" (nr. 8605)

SOMMAIRE

Question de Mme Michèle Gilkinet au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "la lutte contre la pauvreté" (n° A009)

Orateurs: **Michèle Gilkinet**, présidente du groupe ECOLO-AGALEV, **Johan Vande Lanotte**, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale

Question de M. Jozef Van Eetvelt au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la fraîcheur du poisson mis en vente" (n° 8573)

Orateurs: **Jozef Van Eetvelt**, **Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question de M. Koen Bultinck au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les techniques permettant de choisir le sexe de l'enfant" (n° 7937)

Orateurs: **Koen Bultinck**, **Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question de M. Hubert Brouns au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le manque de respect des dispositions en matière d'étiquetage des viandes de boeuf et de veau" (n° 8580)

Orateurs: **Hubert Brouns**, **Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions jointes de
- M. Hans Bonte au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les problèmes linguistiques dans les hôpitaux bruxellois" (n° 8597)

- M. Bart Laeremans au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les problèmes linguistiques dans les hôpitaux bruxellois et les services d'urgence" (n° A031)

Orateurs: **Hans Bonte**, **Bart Laeremans**, **Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, **Annemie Van de Casteele**

Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la responsabilité des hôpitaux" (n° 8605)

Sprekers: **Jo Vandeurzen, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Orateurs: **Jo Vandeurzen, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Vraag van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de noodvaccinatie voor mond- en klauwzeer" (nr. 8513)

22

Sprekers: **Annemie Van de Casteele, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Question de Mme Annemie Van de Casteele au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la vaccination d'urgence pour la fièvre aphteuse" (n° 8513)

22

Orateurs: **Annemie Van de Casteele, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Vraag van de heer Charles Janssens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de problematiek bij het opruimen van dode dieren" (nr. 8581)

25

Sprekers: **Charles Janssens, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Question de M. Charles Janssens au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la problématique du traitement des dépouilles animales" (n° 8581)

24

Orateurs: **Charles Janssens, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Vraag van mevrouw Yolande Avontroodt aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand, over "het advies van de Hoge Gezondheidsraad over piercen en tatoeëren" (nr. A012)

26

Sprekers: **Yolande Avontroodt, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, **Annemie Van de Casteele**

Question de Mme Yolande Avontroodt au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes, sur "l'avis rendu par le Conseil supérieur d'hygiène à propos des piercings et des tatouages" (n° A012)

26

Orateurs: **Yolande Avontroodt, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, **Annemie Van de Casteele**

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

van

DINSDAG 15 OKTOBER 2002

10:00 uur

COMMISSION DE LA SANTÉ
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

du

MARDI 15 OCTOBRE 2002

10:00 heures

De vergadering wordt geopend om 10.13 uur door mevrouw Yolande Avontroodt, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.13 heures par Mme Yolande Avontroodt, présidente.

De **voorzitter**: De vraag nr. 8590 van de heer Vincent Decroly wordt naar een latere datum verschoven.

01 Question de Mme Michèle Gilkinet au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale sur "la lutte contre la pauvreté" (n° A009)

01 Vraag van mevrouw Michèle Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over "de armoedebestrijding" (nr. A009)

01.01 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Madame la présidente, monsieur le ministre, vous connaissez ma préoccupation pour les bas revenus, notamment les minimex, et, de manière plus générale, tout ce qui tourne autour de la pauvreté.

Comme je vous avais interrogé la fois passée sur la question des SDF et l'adresse de référence, vous aviez annoncé en commission que vous comptiez, pour la rentrée, déposer un projet par rapport à la pauvreté.

C'est la raison pour laquelle, le 17 juillet dernier, je vous avais écrit une lettre vous demandant des précisions concernant ce dossier de manière à pouvoir prévoir le travail parlementaire à la rentrée. Je n'ai malheureusement reçu aucune réponse de votre cabinet. C'est ce qui m'amène à vous poser la question oralement.

Ce projet tient-il toujours? Il comprend un certain nombre d'éléments. Quels sont-ils? Retrouvons-nous des éléments relatifs à la revalorisation des minima sociaux et leur liaison au bien-être ou retrouvons-nous le monitoring en ce qui concerne l'accessibilité des soins fondamentaux, des dossiers discutés en commission? Et, plus particulièrement, par rapport à l'adresse de référence et par rapport aux SDF, va-t-on trouver une proposition concrète permettant de régler ce problème? Je souhaite bien évidemment qu'il y ait aussi d'autres points qui soient abordés.

01.02 Johan Vande Lanotte, ministre: Madame la présidente, chers collègues, la question est d'actualité car cet après-midi, mon collègue Jef Tavernier, Frank Vandenbroucke et moi-même allons voir les associations où les pauvres ont l'occasion de prendre la parole. Nous allons leur présenter des propositions relatives au logement, à la santé, à l'intervention pour les enfants hébergés dans une autre famille que

01.01 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Komt het ontwerp betreffende de armoedebestrijding dat u in uw antwoord op een van mijn vragen in de commissie aankondigde, er nog steeds aan?

Bevat het maatregelen voor het optrekken en welvaartvast maken van de sociale minimumuitkeringen, de monitoring van de laagdrempeligheid van de basisverzorging en een oplossing voor het probleem van het referentieadres van de daklozen?

01.02 Minister Johan Vande Lanotte: Deze namiddag gaan de heren Tavernier, Vandenbroucke en ikzelf onze voorstellen doen aan verenigingen die actief zijn op het vlak van de armoedebestrijding.

celle de leurs parents, ainsi qu'à l'adresse de référence.

En ce qui concerne les mesures qui nécessitent une intervention financière, nous nous concentrons surtout sur la santé, notamment en vue de diminuer les frais occasionnés par certaines situations spécifiques, par exemple pour les mal-voyants ou ceux qui ont des problèmes de (...). On veut aussi créer des projets pour que les soins dentaires soient mieux organisés, notamment pour les gens en situation de pauvreté. Voilà les trois catégories visées dans le volet "santé".

Il y a ensuite le problème des gens qui dans une famille ont un ayant-droit pour les allocations familiales hors famille. L'ayant-droit peut être le frère ou quelqu'un d'autre mais qui, en tout cas, n'habite pas dans la famille. Dans cette situation, le montant des allocations familiales est moins élevé que dans le cas où il n'y a pas d'ayant-droit hors famille.

C'est une situation de discrimination assez anormale et nous voulons y remédier. Il y a également toute la discussion que nous voulons mener sur une participation aux frais scolaires. Une proposition a été introduite visant à aider en particulier les familles pauvres avec enfants. Ainsi, certaines actions pourraient être envisagées lors de la rentrée des classes, mais aussi une participation dans le cadre d'associations sportives etc. Voilà pour le volet pécuniaire. Le budget prévu pour ces mesures s'élève à environ € 12,5 millions, soit 500 millions de francs belges.

En ce qui concerne l'adresse de référence, j'avais annoncé que je comptais déposer des propositions concrètes. C'est chose faite. Les différents cabinets doivent notamment rentrer leurs propositions pour la loi-programme. Nous avons déposé une proposition visant à donner une interprétation univoque au lieu de résidence. Selon l'article 57bis de la loi organique de 1976 relative aux centres publics, l'aide sociale accordée à un sans-abri incombe au CPAS de la commune où l'intéressé a sa résidence principale. S'il n'a pas de résidence, l'aide sociale incombe au CPAS où il a l'intention de résider. Dans la pratique, on se retrouve face au problème que nous connaissons tous.

Le problème rencontré dans la pratique est de savoir si l'on inscrit d'abord et que l'on biffe ensuite ou si l'on biffe d'abord le lieu de résidence de la personne avant d'établir l'adresse de référence.

Nous proposons de ne parler que des résidences réelles, là où les gens se trouvent. La disposition figurant actuellement dans la loi organique qui est introduite dans la loi de 1965 prévoit que toutes les dispositions concernant la compétence convergent. Il est donc clair que les personnes ont droit à l'aide sociale là où elles se trouvent.

En instaurant l'obligation pour un sans-abri de se présenter, on évite l'aide double pour différents CPAS à un seul endroit. Certes, il y a encore d'autres articles mais je pense que celui que je viens d'évoquer permettra de clarifier les situations et d'éviter notamment les conflits d'intérêts, de compétence et de responsabilité surtout entre les différents CPAS.

Le projet est déposé. Il devrait être prêt pour la fin du mois d'octobre dans le cadre de la loi-programme. Il devra être présenté au parlement dans les semaines qui viennent.

01.03 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Monsieur le ministre, je vous remercie pour toutes ces précisions.

Voor de financiële tegemoetkomingen concentreren wij ons op de gezondheid in geval van kosten veroorzaakt door specifieke situaties (slechtzienden of gezondheidsproblemen). Ook de tandverzorging moet beter worden georganiseerd.

Wij willen iets doen aan de discriminatie die de rechthebbenden op kinderbijslag buiten het gezin treft. Er werd een voorstel ingediend om arme gezinnen met kinderen te helpen. Daarvoor wordt € 12,5 miljoen uitgetrokken.

Ik heb de beloofde concrete voorstellen met betrekking tot het referentieadres ingediend. Wij weten welke problemen er zich in de praktijk voordoen. Zal men eerst inschrijven en dan schrappen, of omgekeerd?

De wet is duidelijk : men heeft recht op maatschappelijke dienstverlening in de plaats waar men zich bevindt. Door daklozen te verplichten zich aan te melden vermijdt men dat verscheidene OCMW's in één plaats tegelijk bijstand verlenen, en voorkomt men belangen-, bevoegdheids- en aansprakelijkheidsconflicten voor de OCMW's.

Het ontwerp is ingediend, en zou eind oktober, in het kader van de programmawet, zijn beslag moeten krijgen.

01.03 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Kan ik een kopie van de

Puis-je obtenir le texte sur lequel vous travaillez dans le cadre de la loi-programme? J'ai annoncé une proposition de loi en préparation. Je veux bien faire l'échange des textes de façon à permettre à vos services d'examiner la manière dont nous entrevoyons les points en discussion notamment avec les sans domicile fixe. Il serait heureux que nous trouvions un accord. Enfin, en matière de santé, une toute nouvelle mesure va entrer en application: c'est le maximum à facturer.

En travaillant avec des associations de patients, on constate que des interrogations subsistent, notamment chez les personnes à faibles revenus, sur l'avance qui est nécessaire pour le maximum à facturer. Je suggère dès lors qu'il y ait un monitoring du maximum à facturer de manière à ce que l'on puisse rapidement dégager les leçons de l'expérience, notamment la manière dont les mutuelles réagiront puisque ce sont elles qui sont chargées du suivi le plus rapide possible du maximum à facturer pour les personnes à faibles revenus. Nous avons la responsabilité politique de faire en sorte que le système fonctionne le mieux possible afin que cette mesure intéressante ne perde pas une partie de ses effets.

Je suis satisfaite de constater que l'on progresse aussi sur d'autres thématiques. C'est avec intérêt que je suivrai les conclusions de votre rencontre d'aujourd'hui. Y aura-t-il un rapport de cette réunion? Les parlementaires seront-ils informés de ses résultats, ce qui leur permettrait d'approfondir la question?

01.04 Johan Vande Lanotte, ministre: En ce qui concerne le monitoring, il faut savoir qu'au début du mois de décembre, une étude sera présentée au ministre des Affaires sociales concernant le lien existant entre la santé et la pauvreté. Nous attendons cette étude qui doit être réalisée par un professeur de Gand.

Nos propositions en matière de santé vont plus loin que le maximum à facturer parce que certains montants doivent déjà être payés avant d'entrer dans le système du maximum à facturer.

On peut rencontrer divers types de problèmes, ce qui aura une influence directe sur le développement social et psychologique des enfants. Nous voulons donc aller plus loin que le maximum à facturer.

01.05 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Je vous remercie, monsieur le ministre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Jozef Van Eetvelt aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de versheid van vis bij verkoop" (nr. 8573)

02 Question de M. Jozef Van Eetvelt au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la fraîcheur du poisson mis en vente" (n° 8573)

02.01 Jozef Van Eetvelt (CD&V): Mevrouw de voorzitter, ik heb reeds de gelegenheid gehad de minister te feliciteren. Ik wil dit nogmaals doen bij deze gelegenheid in deze voor de volksgezondheid belangrijke materie.

Ik veronderstel dat de minister op de hoogte is van de steekproef die door Test Aankoop werd uitaevoerd in 72 verkooppunten tijdens een

tekst krijgen ? Ik werk momenteel aan een wetsvoorstel hierover, waarvan ik u de tekst kan bezorgen, zodat wij tot overeenstemming kunnen komen.

Er blijven vragen over het voorschot dat nodig is voor de maximumfactuur. Ik stel voor de maatregel van nabij op te volgen, zeker ook wat de reactie van de ziekenfondsen betreft.

Komt er een verslag van de ontmoeting van vandaag? Zullen wij daarvan op de hoogte worden gehouden?

01.04 Minister Johan Vande Lanotte: Begin september wordt een studie over de band tussen gezondheid en armoede voorgesteld aan de minister van Sociale Zaken.

Onze voorstellen gaan verder dan de maximumfactuur, want bepaalde bedragen moeten al worden betaald voor men in het stelsel stapt. Wij kunnen verschillende problemen oplossen en dat kan invloed hebben op de sociale en psychologische ontwikkeling van de kinderen.

02.01 Jozef Van Eetvelt (CD&V): Test-achats à récemment mené une enquête sur la fraîcheur du poisson. Dans un cas sur trois, il s'est avéré que le poisson manquait de fraîcheur soit à cause du mode de conservation. soit en raison du

onderzoek naar de versheid van vis. De resultaten doen wel vragen rijzen. Gelukkig bleek de vis nooit bedorven te zijn, maar het was wel zo dat in een op de drie gevallen de vis onvoldoende vers was. Dit houdt verband met twee elementen. Enerzijds is dat de bewaringsmethode: vis moet worden bewaard beneden zes graden. Blijkbaar waren er in een op drie van de gevallen metingen van meer dan zes graden. Het andere element is de tijd tussen het vangen van de vis en het verkopen ervan. Die twee elementen schijnen de zwakke punten van het dossier te zijn. Mijnheer de minister, hoe reageert u op deze steekproef en de resultaten ervan? Zijn de bevindingen van uw ambtenaren gelijklopend? Heeft men die steekproef gebruikt om bepaalde maatregelen te nemen?

Een ander punt behelst de etikettering. Naar een Europese richtlijn moet die duidelijk zijn aangaande de plaats van herkomst van de vis, de soort en andere punten. Blijkbaar was er ook hier een grote leemte bij de bezochte verkooppunten. Vandaar mijn dubbele vraag.

Ten eerste heb ik een vraag over de versheid van de vis. Welke maatregelen kunnen er daartoe genomen worden? Blijkbaar is er toch een probleem.

Ten tweede, wat met die etikettering, dat toch een zeer belangrijk element in het kader van de begeleiding van de verbruikers is?

02.02 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer Van Eetvelt, ik dank u voor uw vriendelijke woorden. Ik word uiteraard vaak geconfronteerd met nogal wat onderwerpen die vroeger niet zo onmiddellijk in mijn aandachtsveld lagen, onder andere de vis. Maar het is wel voeding, dus een belangrijk iets.

Voor de controle en de veiligheid van de voedselketen hebben wij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen opgezet. Ik mag u melden dat het agentschap ondertussen operationeel is. De heer Vanthemsche zal vanmiddag hier aanwezig zijn om een stand van zaken te geven. Dat is natuurlijk belangrijk, want indertijd is alles gefocust geweest op runderen, varkens en kippen, en de vis viel daar altijd een beetje buiten. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen doet ook inspecties wat betreft de vis, vanaf de vissersvaartuigen en grensinspectieposten, via de vismijnen, de fabricage-inrichtingen en de groothandel tot in de detailhandel en de restaurants. Het is dus een duidelijke bevoegdheid van het Federaal Agentschap.

Laten we even teruggaan en kijken naar de verklaringen van Test Aankoop. U hebt er zelf voor een deel naar verwezen. Die verklaringen zijn samen te vatten in vier punten.

Ten eerste, de verse vis was bij verkoop in één op de drie gevallen onvoldoende vers.

Ten tweede, er zat gelukkig nooit bedorven vis tussen. Ten derde, minder verse vis kan ongunstige gezondheidseffecten hebben. Ten vierde, de versheid van de vis heeft niet alleen te maken met de periode die verstrijkt tussen de vangst en de verkoop, maar ook met de wijze van bewaring en behandeling en de hygiëne.

Op die verschillende elementen moeten wij toezien. Inzake de versheid van de vis gaan de inspectiediensten van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen hoofdzakelijk na of de vis al dan niet voor menselijke consumptie geschikt is. De vraag naar de graad van versheid is voor het agentschap dus niet onmiddellijk aan de orde. maar

temps séparant la capture de la vente du poisson. Quel est l'avis du ministre sur ces résultats? Les résultats des recherches des fonctionnaires de son administration corroborent-ils ces constatations? Cette enquête donnera-t-elle lieu à de nouvelles mesures?

L'étiquetage est réglé par une directive européenne. Selon Test-achats, de nombreux problèmes se poseraient également à cet égard.

02.02 **Jef Tavernier**, ministre: Toutes les inspections relatives au poisson, depuis les bateaux de pêche jusqu'au commerce de détail et aux restaurants, relèvent de la compétence de l'Agence fédérale pour la sécurité alimentaire. En général, les installations, l'équipement, l'hygiène, la propreté et la présentation du poisson sont plutôt bonnes.

Nous n'avons trouvé aucun poisson avarié parmi les échantillons analysés. La fraîcheur du poisson est non seulement liée au laps de temps qui s'écoule entre la capture et la vente mais aussi au mode de conservation et de traitement. Les contrôles qu'effectue l'Agence fédérale visent surtout à déterminer si le poisson n'est pas impropre à la consommation humaine. Le degré de fraîcheur relève de la responsabilité du vendeur et ne constitue guère un élément pertinent pour l'Agence. Outre les contrôles généraux, des contrôles sont également organisés à la suite de plaintes. Très peu de plaintes sont toutefois déposées.

Le poisson frais transformé et les produits préemballés doivent de préférence être réfrigérés dans un comptoir frigorifique. Il est évident que le niveau d'hygiène au cours du

ligt de verantwoordelijkheid bij de verkoper. De relatie verkoper-consumënt moet dus worden onderzocht. De geschiktheid voor consumptie wordt uitdrukkelijk onderzocht. Naast algemene controles gebeuren er ook controles op basis van klachten. Er zijn echter zeer weinig klachten per jaar.

U en Test Aankoop hebben er ook op gewezen dat het niet alleen gaat over de periode tussen het moment van de vangst en het moment van verkoop, het gaat ook over de manier waarop de vis wordt bewaard. Dat gebeurt bij voorkeur in water bij een temperatuur van smeltend ijs.

Bovendien moet er op dit water ook een bepaalde stroming zitten. Dit is nodig om uitdroging van de vissen te vermijden.

Voor vers verwerkte vis, bijvoorbeeld filets of moten, en voorverpakte producten is er de voorkeur een koeling te hebben in een koeltoonbank. Dan heb je uiteraard geen smeltend en lopend water. Het is ook zo dat de hygiëne en de behandeling tijdens het fabricageproces van groot belang is. Ook dit wordt gecontroleerd. Er wordt ook een soort autocontroleprogramma opgezet. Het Federaal Voedselagentschap controleert het bestaan van zo'n autocontrolesysteem in de verschillende handelszaken. Dagelijks worden er ook controles uitgevoerd in vismijnen, visindustrieën, enzovoort naar de verschillende aspecten.

Op het niveau van de kleinhandel gebeuren er gerichte onderzoeken, zeker wat temperatuur betreft. Er zijn ook bacteriologische en chemische onderzoeken en er is ook controle naar de etikettering. Vanaf dit jaar is er ook een onderzoek gestart naar de toestand van de verse vis die als dusdanig verbruikt wordt, dus zonder hittebehandeling. U kent de problematiek van de rauwe vis die je als dusdanig eet. Als je niet zeker bent van de kwaliteit van de vis houdt dit toch wel bijkomende risico's in. Vandaar worden er ook daar controles naar uitgevoerd, vermits rauwe vis in de mode is.

Welke conclusies trekken we uit de steekproeven? Over het algemeen kunnen we zeggen dat de installaties, de uitrusting, de hygiëne, de netheid en de presentatie vrij goed zijn. Dat blijkt trouwens ook uit het artikel van Test Aankoop. Er wordt blijvend toezicht uitgeoefend op de geschiktheid van de vis, vanaf het vissersvaartuig en de grensinspectieposten via alle schakels in de voedselketen tot bij de detailhandel. Er zijn ook een reeds monitoringprogramma's voor het opsporen van zware metalen, PCB's, dioxines en mariene biotoxines en residuen. De monitoringprogramma's waren in 2001 allemaal gunstig. Er zijn dus geen overdreven gehalten gevonden, dit in overeenstemming met de reglementering. Er is één geval geweest van biotoxines en toen werd het product uit de handel genomen. Men stimuleert autocontroleprogramma's. Men wordt in feite gedwongen om die op te zetten en op te volgen. Verder heeft het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen een handleiding opgesteld voor de visserijproducten. De visgroothandelaars hebben samen met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen een hygiënehandboek voor de groothandel opgesteld. Ook voor de kleinhandelsorganisaties is er een specifieke gids.

Ik kijk even naar de vragen die u schriftelijk hebt gesteld. Wat de etikettering betreft, kan ik niet gedetailleerd antwoorden. Als het gaat om ingevoerde vis is dit een belangrijk aspect. Ik kan u dat antwoord eventueel later bezorgen.

processus de fabrication revêt une importance fondamentale.

L'Agence fédérale contrôle les divers systèmes d'autocontrôle dans les commerces. Chaque jour, des contrôles sont également effectués dans les criées et les entreprises industrielles de transformation du poisson. A l'échelon du commerce de détail, ce sont la température de conservation, les aspects bactériologiques et chimiques et l'étiquetage qui sont contrôlés. A partir de cette année, un contrôle supplémentaire est organisé pour le poisson cru. Celui-ci est en effet très en vogue actuellement.

Les résultats des programmes de monitoring ont été favorables en 2001. Aucune teneur excessive en métaux lourds, en PCB, en dioxines ou en biotoxines marines n'a été décelée.

On stimule surtout les programmes d'autocontrôle. L'Agence a ainsi rédigé un manuel à l'intention des producteurs du secteur de la pêche et des manuels d'hygiène ont été élaborés pour le commerce de gros et de détail.

Quant à l'étiquetage, je ne peux vous donner de réponse détaillée. Je vous fournirai les renseignements plus tard.

02.03 Jozef Van Eetvelt (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor

02.03 Jozef Van Eetvelt (CD&V):

het uitgebreide antwoord. Ik heb nog een concrete vraag. Waarschijnlijk is het niet onbelangrijk dat in één op drie van de verkooppunten de vis als minder vers kan worden beschouwd. Daar is geen discussie over. Wordt daar iets aan gedaan? Worden er onderrichtingen gegeven zodat ook deze zaken zich aanpassen aan de reglementaire normen?

02.04 Minister **Jef Tavernier**: In de eerste plaats willen we sensibiliseren via de handboeken en via het motiveren van de mensen. Het aspect dat specifiek door de overheid wordt onderzocht is of de vis al dan niet geschikt is voor consumptie. Minder verse vis die nog geschikt is voor consumptie is vanuit het standpunt van Volksgezondheid nog steeds voldoende. Vervolgens gaan we kijken naar onder andere de installaties. We kunnen de vis echter niet uit de handel nemen omdat hij minder vers is. Dat is het probleem.

Dans un point de vente sur trois, le poisson est de qualité médiocre. Des mesures sont-elles prises pour y remédier?

02.04 **Jef Tavernier**, ministre: Nous voulons avant tout sensibiliser par le biais de manuels et en motivant les gens. Les pouvoirs publics s'assurent que le poisson est propre à la consommation mais nous ne pouvons retirer le poisson du commerce parce qu'il manque de fraîcheur.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Daar mevrouw Annemie Van de Casteele niet aanwezig is, zullen wij de vraag van de heer Koen Bultinck behandelen.

Collega's, nu hebben wij nog de kans om op dinsdag vragen te stellen. Dat wordt nu maandag. Het gaat niet op zijn vragen steeds te verzetten. De vragen van de personen die niet aanwezig zijn zonder verwittigd te hebben, zullen worden geschrapd. We hebben een overladen agenda, maar men moet ons niet om tien uur laten komen als er niemand is.

03 Vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de geslachtsbepalingstechnieken" (nr. 7937)

03 Question de M. Koen Bultinck au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les techniques permettant de choisir le sexe de l'enfant" (n° 7937)

03.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de problematiek die ik wil aankaarten dateert van begin september toen we werden opgeschrikt door het bericht dat een Gentse professor meewerkt aan een Amerikaans onderzoek inzake geslachtsselectie vooraleer men technieken van medisch begeleide voortplanting toepast. Geslachtskeuze omwille van medische redenen kan ik moreel nog begrijpen en is wetenschappelijk verdedigbaar. Als de reden alleen is in een gezin een mooie opvolging van meisjes-jongens of vice versa te hebben, kan ik niet anders dan daar vraagtekens bij te plaatsen. Mijnheer de minister, twee elementen kunnen we niet ontkennen. Enerzijds werd over deze problematiek tot op heden nog geen breed maatschappelijk debat gevoerd. Anderzijds ontbreekt een wettelijk kader.

03.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Début septembre, un professeur gantois a déclaré qu'il collaborait à une étude américaine portant sur la sélection du sexe. S'il est vrai que l'on peut aisément comprendre les raisons médicales d'une telle sélection, ce n'est pas le cas lorsqu'il s'agit de préférences personnelles.

Cette problématique n'a pas encore fait l'objet d'un large débat de société et il n'existe pas encore de cadre légal.

Ik wens drie concrete vragen te stellen. Ten eerste, was u op de hoogte van de medewerking van de Gentse professor aan deze geslachtskeuze? Ten tweede, welke initiatieven hebt u reeds genomen om het maatschappelijk debat op gang te brengen? De Senaatscommissie voor de Bio-ethiek behandelt op dit ogenblik het wetsvoorstel inzake de problematiek van embryo's in vitro. Wat is uw standpunt terzake? Is de bespreking van dit wetsvoorstel niet de ideale gelegenheid om de problematiek van geslachtskeuze te regelen?

Le ministre était-il au fait de la collaboration du professeur gantois? Quelles initiatives a-t-il prises jusqu'à présent afin d'entamer le débat de société?

La commission du Sénat chargée de la bioéthique examine actuellement une proposition de loi sur les embryons *in vitro*. Quelle est la position du ministre en la matière? Ne faut-il pas voir là

l'occasion idéale d'élaborer également un règlement en ce qui concerne le choix du sexe?

03.02 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer de voorzitter, collega Bultinck, het is correct dat deze problematiek begin september in de actualiteit is gekomen. Ik heb me terughoudend opgesteld omdat deze problematiek geen behoefte heeft aan een grote uitspraak van een minister, maar veeleer aan een breed maatschappelijk debat.

Op uw eerste vraag kan ik meedelen dat het algemeen geweten is dat hier en daar onderzoeken gebeuren. Wat dit specifieke onderzoek en de medewerking eraan van dokter Comhaire betreft, waren we niet op de hoogte.

Ten tweede, ik heb contact opgenomen met de betrokken universiteiten. De universiteit en de universitaire ziekenhuizen zijn formeel. Zij zijn niet betrokken bij de onderzoeken van de bewuste professor. De onderzoeken gebeuren in een privé-praktijk. Het is belangrijk te weten in welke mate de overheid betrokken partij is en onderzoeksgelden gebruikt worden voor dergelijke doeleinden. Ik ben heel formeel. De universiteit en de universitaire ziekenhuizen zijn niet betrokken bij deze praktijken.

Het debat moet gevoerd worden, ook in de Kamer. U hebt terecht verwezen naar de speciale Senaatscommissie die zich bezighoudt met bio-ethische problemen. De voorzitter van deze commissie heeft reeds het standpunt vertolkt dat door een meerderheid in deze commissie gesteund wordt. De geslachtskeuze van een embryo bepalen kan alleen als hierdoor ernstige ziektes kunnen worden vermeden. De Senaatscommissie debatteert op dit ogenblik over dit standpunt. Daar moet, mijns inziens, het debat zo breed mogelijk worden gevoerd om de maatschappij te beïnvloeden.

Er is bovendien aan de raadgevende commissie voor bio-ethiek een advies gevraagd. Het advies zal binnenkort worden bekendgemaakt en zal als werkdocument worden gebruikt zowel in de betrokken commissie als bij het opstellen van een eventueel wetsvoorstel of -ontwerp. Daarbij zullen we ons – dat is ook mijn persoonlijke houding – in elk geval heel voorzichtig opstellen. Er moet een breed maatschappelijk debat worden gevoerd. Men mag niet zomaar aan geslachtbepaling bij embryo's doen om een koningswens in vervulling te laten gaan.

03.03 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord. Wij kunnen vaststellen dat ook u voortgaat op de weg van uw voorganger. In ethische kwesties laat de meerderheid het Parlement zijn rol spelen. Ik merk ook dat u eigenlijk neigt naar een zeer brede, maatschappelijke consensus die zich op dit moment aan het vormen is en die zegt dat men geen vragende partij is voor geslachtskeuze om niet-medische redenen. Wij kijken met belangstelling uit naar het advies van de raadgevende commissie voor bio-ethiek die misschien mee een bepaalde richting zal kunnen aanwijzen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03.02 **Jef Tavernier**, ministre: Cette problématique ne nécessite pas un grand discours de la part d'un ministre, mais bien un large débat de société. Un tel débat doit également être mené à la Chambre.

Nous n'étions pas au courant des activités du docteur Comhaire, pas plus que les universités concernées d'ailleurs. En effet, les études sont menées dans un cabinet privé. C'est pourquoi il est important de savoir dans quelle mesure les pouvoirs publics sont impliqués et dans quelle mesure des deniers publics sont utilisés.

La présidente de la commission du Sénat sur les questions de bioéthique a déjà exprimé le point de vue de la commission: la fixation du sexe d'un embryon n'est possible que si elle permet d'éviter des maladies graves. L'avis de la commission sera rendu public sous peu et ce document servira de base de travail dans le cadre de la rédaction éventuelle d'une proposition ou d'un projet de loi.

Il convient d'adopter une approche des plus prudentes face à cette matière qui doit s'accompagner d'un débat de société mené dans un cadre assez large pour permettre à l'ensemble de la société d'y participer. Des règles doivent être fixées en matière de choix du sexe.

03.03 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Pour les questions éthiques, le ministre laisse donc le Parlement jouer son rôle, tout comme son prédécesseur. Nous attendons impatiemment l'avis de la commission compétente.

04 **Vraag van de heer Hubert Brouns aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en**

Leefmilieu over "de gebrekkige naleving van de etikettering van rund- en kalfsvlees" (nr. 8580)

04 Question de M. Hubert Brouns au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le manque de respect des dispositions en matière d'étiquetage des viandes de bœuf et de veau" (n° 8580)

04.01 Hubert Brouns (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik las in Test Aankoop dat de nieuwe Europese regelgeving in verband met de etikettering van rund- en kalfsvlees toch niet op alle plaatsen even goed wordt nageleefd. U weet dat de consument uitgebreid informatie moet krijgen over de herkomst van het vlees dat hij aankoopt en het vlees moet ook in alle stadia van de keten maximaal traceerbaar zijn zodat de overheid snel en heel efficiënt kan ingrijpen in geval van problemen.

Als wij de controles van Test Aankoop mogen geloven, dan bleek dat de regels behoorlijk werden nageleefd. Op een totaal van 64 noteringen werden toch een aantal etiketteringsregels niet nageleefd. In 31 gevallen werden de regels behoorlijk nageleefd en in de andere 33 gevallen niet. De algemene indruk van de enquêteurs is dat er bij de supermarktslagers weinig lijn zit in de toepassing van de nieuwe voorschriften. Bij een en hetzelfde verkooppunt stelden de enquêteurs soms grote verschillen vast. Bij de individuele slagers zou er van de nieuwe etikettering nog maar weinig terug te vinden zijn.

De Europese regelgeving is blijkbaar ontoereikend, want naast de klassieke vleesaanbiedingen wordt er ook heel wat verwerkt vlees aangeboden. Als ik goed ben geïnformeerd, is het toepassingsveld terzake nihil zodat traceerbaarheid niet mogelijk is.

Ik heb drie vragen. Is de minister zich bewust van de gebrekkige naleving van deze nieuwe wet? Zijn er al initiatieven genomen om de reglementering strikt te doen naleven? Worden er initiatieven genomen om de Europese regelgeving terzake te verbeteren?

04.02 Minister Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, ik heb een uitgebreid antwoord gekregen op deze vraag. Ik zal trachten het antwoord wat in te korten.

Mijnheer Brouns, de Europese verordening waarnaar u verwijst, bestaat uit twee luiken. Het eerste luik gaat over de traceerbaarheid van levende dieren. Ik meen dat België terzake een voortrekkersrol speelt. Het tweede luik handelt over de identificatie van het rundvlees. In deze Europese verordening worden slechts algemene regels voor het etiketteren van rundvlees vastgesteld. Het is vooral de bedoeling aan de consument voldoende informatie te geven.

De nieuwe reglementering vraagt van de bedrijven nogal wat financiële inspanningen om zich daaraan aan te passen. Wij hebben overleg gepleegd met de beroepsorganisaties en wij hebben een vrij grote consensus kunnen bereiken. Er zal een systeem worden uitgebouwd waardoor de traceerbaarheid van het rundvlees wordt gewaarborgd.

De etikettering is in het kader van de traceerbaarheid een belangrijk onderdeel. Op die manier krijgt men een instrument om bij eventuele voedselcrisissen snel te kunnen optreden. Wij stellen voor om dit systeem snel op te starten.

Op dit moment is er een koninklijk besluit in verband met de traceerbaarheid van vers rundvlees in voorbereiding. In die zin werden

04.01 Hubert Brouns (CD&V): Selon Test-Achats, la nouvelle réglementation européenne concernant l'étiquetage des viandes de bœuf et de veau n'est pas respectée partout. Sur un total de 64 contrôles effectués, les nouvelles règles n'étaient pas totalement respectées dans 33% des cas. Les enquêteurs constatent que les boucheries des supermarchés appliquent les prescriptions de manière fort diverse tandis que les bouchers indépendants n'appliquent pratiquement jamais les nouvelles prescriptions en matière d'étiquetage.

Par ailleurs, la réglementation européenne ne s'applique pas à la viande transformée et est, par conséquent, insuffisante.

Le ministre est-il conscient du non-respect de cette réglementation? A-t-il pris des initiatives afin de faire respecter strictement les nouvelles règles? La réglementation européenne sera-t-elle améliorée?

04.02 Jef Tavernier, ministre: Le règlement européen concerne la traçabilité des animaux vivants et l'identification de la viande de bœuf. Ce règlement ne contient que des règles générales et a pour objectif principal de fournir suffisamment d'informations au consommateur. Les entreprises doivent consentir de nombreux efforts financiers pour s'adapter à cette nouvelle réglementation.

Un système sera élaboré afin de garantir la traçabilité de la viande de bœuf. L'étiquetage constitue un volet important de ce système.

Un arrêté royal relatif à la traçabilité de la viande bovine fraîche est en préparation. Une première note explicative a été envoyée à toutes les parties concernées, de l'abattoir au détaillant. Une seconde note a tenu compte des remarques formulées par les inspecteurs

reeds twee verklarende nota's rondgestuurd om de traceerbaarheid van dit soort vlees helemaal uit te bouwen. De eerste verklarende nota van 29 maart 2002 werd naar alle betrokken partijen gestuurd, gaande van het slachthuis tot de detailwinkel. De tweede nota werd aangevuld, rekening houdend met het verslag van de missie van de Europese inspecteurs van DGSanco en met de opmerkingen van het Beef Management Committee. Het BMC is de organisatie die afhangt van de Commissie en belast is met het opstellen van aanbevelingen voor implementatie van al deze verordeningen.

Deze twee verklarende nota's leggen de methode vast die steunt op drie pijlers. Eerste pijler: klare en duidelijke identificatie tijdens elke stap van het productieproces. Tweede pijler: beveiliging van de informatie tijdens de verwerking. Derde pijler: het registreren van deze gegevens bij het verlaten van en het binnenkomen in het bedrijf en tijdens het transport.

Wetteksten aanpassen vergt tijd, ook voor de bedrijven. Men moet niet alleen de tekst opmaken, men moet tevens de bedrijven de gelegenheid geven zich aan te passen. Het gevolg daarvan is dat een aantal kleine slagers nog niet voluit aan het systeem deelneemt, gewoonweg omdat de schakels daarboven nog niet in orde zijn. Men kan pas aan een traceerbaarheid werken als men het hele procédé van de bron tot bij de consument kan volgen. Men moet dus eerst aan de bron beginnen en dat vormt nu juist een probleem. Men is daarmee bezig: de rondzendbrieven bestaan en er zijn ook al een aantal praktische aanpassingen gebeurd.

De Europese Commissie heeft voor de andere vleessoorten dan het rundvlees – varkensvlees, vleesbereidingen, enzovoort – een uitbreiding van de bestaande reglementering in het vooruitzicht gesteld. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen zal deze zaak volgen, met vooral de nadruk op preventie, naast het meer economische aspect van de Europese reglementering.

Ik moet trouwens vaststellen dat wij een probleem hebben voor ingevoerd vlees. De consument zal heel duidelijk moeten worden geïnformeerd over het feit dat hij op een bepaald moment zal worden geconfronteerd met Europees vlees dat wel beantwoordt aan de traceringscriteria en bijgevolg echt traceerbaar is, en met ingevoerd vlees waarvoor wij geen zicht hebben op de echte oorsprong en niet de hele keten kunnen volgen.

Het proces is echt aan de gang en dat dit op het terrein niet altijd perfect wordt gevolgd, is vaak niet de schuld van de detailhandelaar. Het probleem is veeleer aan de bron gesitueerd dan aan de monding, maar daaraan wordt gewerkt.

04.03 Hubert Brouns (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik begrijp ook dat een en ander wat tijd vergt, maar ik wil toch naar aanleiding van deze vraag een bijkomende gedachte formuleren.

In lectuur die verband houdt met deze problematiek wordt het weliswaar niet met zoveel woorden geschreven maar tussen de regels kan men toch lezen dat een bepaalde groep – de groep van de geïntegreerde bedrijven – het doen overkomen alsof zij de enigen zijn die op termijn een volledige traceerbaarheid kunnen garanderen. Een geïntegreerde sector heeft voorsprong op een niet-geïntegreerde sector. Wij hebben terzake altijd het voorbeeld gegeven van de kalversector. Wat mij wel verontrust is dat er blijkbaar een beweging aan de gang is waarbij de

européens de DGSanco et du Beef Management Committee. Ces deux notes fixent la méthode, laquelle repose sur deux piliers : une identification claire et précise à chaque étape du processus de production, la sécurisation de l'information et l'enregistrement de toutes les données.

Il faut du temps pour adapter des textes légaux. Il faut non seulement élaborer les textes mais aussi donner aux entreprises elles-mêmes l'occasion de suivre l'évolution. C'est pourquoi certains petits bouchers ne participent pas encore intégralement au système.

Pour les autres sortes de viande, la Commission européenne a promis un élargissement de la réglementation existante.

La viande importée pose d'ailleurs toujours problème. Nous devons informer clairement le consommateur sur la différence entre la viande européenne traçable et les autres viandes.

04.03 Hubert Brouns (CD&V) Je comprends que ce processus prenne du temps. Je voudrais pourtant vous livrer une réflexion supplémentaire. En lisant entre les lignes, on comprend que le groupe des entreprises intégrées se fait passer pour le seul capable de garantir à terme une traçabilité totale. Je crains qu'à la longue, les entreprises familiales classiques soient exclues de fait.

klassieke gezinsbedrijven, die niet op een geïntegreerde manier werken, op een bepaald moment worden uitgesloten uit het geheel van systemen of een dermate duur lastenboek moeten volgen waardoor zij niet meer meekunnen. Als dat de evolutie is dan doen we volgens mij een heel slechte zaak want ook u als minister heeft in het verleden steeds gepleit voor het behoud van het gezinsbedrijf en tegen een totale integratie. Dit zou een van de middelen kunnen zijn om het de gezinsbedrijven extra moeilijk te maken om in te treden in een zeer gesloten, traceerbaar systeem. Er zijn al heel wat artikelen verschenen die in die richting wijzen en waarin de gezinsbedrijven wordt aangeraden zich te laten integreren. Ik blijf erbij dat ook de gezinsbedrijven zich daarop maximaal moeten kunnen voorbereiden.

04.04 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer Brouns, ik neem uw bedenking ter harte want ik deel ook die bekommernis. Het is de bedoeling om heel de reglementering toe te spitsen op voedselveiligheid en traceerbaarheid. Uiteraard kan dit als nefast en niet-bedoeld neveneffect hebben dat er in een aantal gevallen problemen ontstaan voor de onafhankelijke gezinsbedrijven. Men moet ermee rekening houden dat het niet een systeem mag worden waardoor een aantal bedrijven wordt uitgesloten. Ik neem deze belangrijke bedenking ter harte.

04.04 **Jef Tavernier**, ministre: Je partage cette préoccupation. Il ne faut pas mettre en place un système excluant certaines entreprises. Je prends cette importante observation à cœur.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Hans Bonte** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de taalproblemen in Brusselse ziekenhuizen" (nr. 8597)

- de heer **Bart Laeremans** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen en spoeddiensten" (nr. A031)

05 **Questions jointes de**

- M. **Hans Bonte** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les problèmes linguistiques dans les hôpitaux bruxellois" (n° 8597)

- M. **Bart Laeremans** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les problèmes linguistiques dans les hôpitaux bruxellois et les services d'urgence" (n° A031)

05.01 **Hans Bonte** (SP.A): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het lijkt mij nuttig eens na te gaan op welke manier de problemen die recent opnieuw in de actualiteit kwamen, worden aangepakt, namelijk de problemen inzake de taalkennis in de Brusselse gezondheidszorg en meer bepaald in de Brusselse ziekenhuizen.

Het zal u wellicht niet zijn ontgaan, mijnheer de minister, collega's, dat een aantal Vlaamse politici twee weken geleden in dat verband de noodklok luiden, naar aanleiding van de goedkeuring van de Nabholz-resolutie door de Raad van Europa. Als tegenzet – al kan ik dat niet goed volgen – kondigden zij tijdens de discussie omtrent de Nabholz-resolutie aan zich eveneens tot de Raad van Europa te wenden, omwille van het probleem van het gebrek aan Nederlandstalig personeel in Brusselse ziekenhuis. Vermoedelijk zijn betrokkenen van oordeel dat terzake onwil meespeelt om tegemoet te komen aan het probleem.

Wat mij ten gronde het meest verontrust is dat men spreekt in termen van een groot gevaar voor de volksgezondheid, in de zin van het stellen van verkeerde diagnoses en het toedienen van verkeerde remedies en dergelijke, wat slachtoffers zou kosten. Dat probleem werd trouwens bevestigd door de voorzitter van de commissie en wie ben ik om haar standpunt in twijfel te trekken.

05.01 **Hans Bonte** (SP.A): Dans la foulée de l'adoption du rapport Nabholz, plusieurs responsables politiques flamands ont récemment actionné la sonnette d'alarme à propos du nombre insuffisant de membres du personnel néerlandophones dans les hôpitaux bruxellois. Cette situation favoriserait même les diagnostics erronés et l'administration de médicaments inappropriés.

Le ministre est-il au courant de ce problème? Celui-ci a-t-il véritablement pris des proportions alarmantes? Quelles initiatives le gouvernement a-t-il prises et prendra-t-il encore pour y remédier?

Les gouvernements fédéral et bruxellois ont-ils conclu un protocole d'accord arrêtant des mesures en vue de résoudre le

Mijnheer de minister, in welke mate bent u op de hoogte van dit probleem en gaat het werkelijk om een belangrijk en acuut probleem? Uit eigen ervaring weet ik dat er zich inderdaad problemen stellen op het terrein en dat men in een aantal ziekenhuizen slecht of zelfs niet wordt geholpen in het Nederlands. Heeft u zicht op de omvang van dit probleem?

Dit probleem is vergelijkbaar met een soort monster van Loch Ness dat af en toe de kop opsteekt, waarna er altijd grote intentieverklaringen volgen. Mijn tweede vraag is dus evident, te weten wat de federale regering in het recente of minder recente verleden reeds heeft ondernomen om dit probleem aan te pakken.

Er werd mij verteld – al kon ik in mijn actuele vraag niet meer meedelen wanneer – dat er een soort protocolakkoord zou bestaan tussen de federale regering en de Brusselse regering, waarbij een aantal maatregelen werden vastgelegd om dit probleem weg te werken. Bestaat er inderdaad zo'n akkoord ingevolge hetwelk maatregelen werden genomen? Welke maatregelen overweegt u te nemen in de toekomst?

Tot slot nog een reactie op het initiatief van een aantal Vlaamse collega's, dat nogal tegenstrijdig bij mij overkomt. Inderdaad, enerzijds wordt gezegd dat de Nabholz-resolutie geen enkele impact heeft op een Belgische wetgeving – en dat is volgens mij correct –, maar anderzijds wordt, bijna op hetzelfde ogenblik, gepleit om zich tot de Raad van Europa te wenden om het probleem aan te pakken. Welnu, ik vrees dat de strategie die door een aantal collega's wordt gevolgd een bijzonder pervers effect zal hebben, met name dat van deze zaak een communautaire erezaak zal worden gemaakt, waardoor oplossingen vaker uitblijven dan gevonden worden. Biedt de regering ondersteuning aan het initiatief om naar de Raad van Europa te stappen met dit dossier? Ware het niet voorzichtiger, eerlijker en efficiënter om het probleem zelf onder de loep te nemen en zelf trachten het op te lossen. Het blijkt immers dagelijks te gebeuren dat mensen die op zoek zijn naar goede zorgen, tegen een taalbarrière aanstoten.

05.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik heb mij bij de vraag aangesloten omdat ik zelf was verrast door de demarche naar de Raad van Europa van een aantal mensen uit het politiek correcte gedeelte in Brussel. De meerderheidspartijen hebben ineens gezamenlijk – via een aantal gemeenteraadsleden – de handen in mekaar geslagen, veilig ondersteund door, onder andere, een Agalev-parlements lid van Brussel-Halle-Vilvoorde, collega Vanoost.

Dit heeft mij een beetje verbaasd en geërgerd omdat die demarche ten eerste een stuk meer autoriteit aan de Raad van Europa wil geven, terwijl die Raad van Europa de eigen autoriteit op het spel heeft gezet met het rapport-Nabholz.

Ten tweede, dit zou de indruk kunnen wekken dat de situatie van de Vlamingen in Brussel vergelijkbaar is met de situatie van de Franstaligen in de rand, terwijl dat natuurlijk twee totaal verschillende problemen zijn. Brussel is een tweetalige stad en de Vlaamse rand is eentalig. Dat is een fundamenteel onderscheid. Het een kan onmogelijk aan het ander worden gekoppeld; iets wat de Franstaligen maar al te graag doen.

Ten derde, ik stel vast dat mensen van uw eigen partij – zowel een gemeenteraads lid als een parlaments lid – daarbij zijn betrokken, terwijl de problematiek van de volksgezondheid toch tot een materie behoort

problème?

Le ministre appuie-t-il l'initiative, prise par plusieurs parlementaires flamands, de porter ce dossier devant le Conseil de l'Europe? Ne serait-il pas préférable que la Belgique règle elle-même ce problème?

05.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Les démarches intentées par une série de collègues auprès du Conseil de l'Europe m'ont surpris et irrité. Premièrement, ces démarches confèrent une plus grande autorité au Conseil de l'Europe alors que cette institution a justement mis en jeu son autorité dans le cadre du dossier Nabholz. Deuxièmement, elles donnent l'impression que la situation des Flamands de Bruxelles est comparable à celle des francophones de la périphérie. Troisièmement, des membres du parti Agalev sont impliqués dans ces démarches alors que ce parti a justement facilité la désignation de personnes unilingues en acceptant l'accord de courtoisie linguistique.

Quel est l'avis du ministre concernant cette plainte introduite

waarvoor Agalev bevoegd is. Ik verwijs naar uw voorgangster, mevrouw Aelvoet en nu uzelf. Daardoor draagt Agalev als meerderheidspartij een belangrijke verantwoordelijkheid in deze materie. Bovendien heeft diezelfde partij ingestemd met een zoveelste versie van het taalhoffelijkheidsakkoord, waardoor het nog gemakkelijker wordt om eentaligen aan te stellen in gemeenten, OCMW's en ziekenhuizen. Het gaat om mensen die de basistermen van het Nederlands helemaal niet onder de knie hebben en toch met Nederlandse patiënten worden geconfronteerd. Hiermee wordt de tweetaligheid van die OCMW-ziekenhuizen nog veel meer ondermijnd, om nog niet te spreken van de spoeddiensten, waar een gelijkaardig probleem rijst.

Mijnheer de minister, ik had graag geweten wat uw standpunt is ten aanzien van die klacht die bij de Raad van Europa werd ingediend. Hoe dan ook werpt dit een niet al te fraai beeld op het ministerie van Volksgezondheid en de minister van Volksgezondheid – misschien uw voorganger – omdat er toch een probleem is op het vlak van gezondheid ten aanzien van de Nederlandstaligen in Brussel. Hoe zal de minister zich eventueel verantwoorden als de Raad van Europa daadwerkelijk een onderzoek instelt?

Kunt u een overzicht geven van de stand van zaken? Welke initiatieven zijn er nog genomen en wat is er geworden van het fameuze meldpunt? Op 30 april heeft collega Valkeniers een vraag gesteld over de situatie van het meldpunt. Toen had men nog niet veel nieuws. Men had een aantal akkoorden gesloten en dat meldpunt zou alle typen van klachten behandelen, met inbegrip van communicatie- en taalklachten. Het zou dus al lang niet meer op de taalproblematiek zijn gefocust.

Ik had graag geweten wat de huidige stand van zaken is. Bestaat het meldpunt? Wat voor klachten komen er binnen? Welke gevolgen worden er aan deze klachten gegeven? Wie bemant dat meldpunt? Over hoeveel mensen gaat het? Kunt u daar uitleg bij geven?

Bent u van plan bijkomende initiatieven te nemen? Ik heb minister Aelvoet op 28 mei nog ondervraagd over de hulpdiensten en de MUG's en de afstanden ten aanzien van de gemeenten in Vlaams-Brabant. Dat geldt natuurlijk ook voor Brussel zelf, want die MUG's treden ook in Brussel op. De spoeddiensten zijn ook bevoegd voor de situatie in Brussel en daarom moeten zij sowieso bemand zijn met mensen die de twee talen kunnen spreken. De minister heeft toen verwezen naar een koninklijk besluit. Zij heeft trouwens het ontwerp aan mij overgezonden, waarmee men toch een van de medereizigers de taalkennis zou opleggen. Ondertussen weet ik helemaal niet of het koninklijk besluit is gepubliceerd. Ik denk zelfs dat dit nog niet het geval is. Ik vraag mij ook af of er al een advies van de Raad van State is. Daarop had ik graag meer zicht gekregen. Als dat advies er al mocht zijn, had daarvan graag kennis genomen.

Ik kom tot een meer algemene vraag. Mijnheer de minister, hoe wilt u in de praktijk verzekeren dat een Nederlandstalige zowel in de openbare ziekenhuizen als in alle spoeddiensten steeds in zijn taal, op een deskundige wijze wordt geholpen? Het gaat dus niet alleen om een verpleger die zijn taal kent, maar ook om de arts. Is dit wel de doelstelling van de minister? Is de minister bereid om sancties te nemen als dit niet gebeurt? Zo ja, gaat het om financiële sancties of andere?

05.03 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, ten eerste, de problematiek is niet nieuw. Ik herinner mij dat jaren geleden een partijgenoot van mij, Dolf Cauwelier, in Brussel noaal actief aeweest is

auprès du Conseil de l'Europe? Comment se justifiera-t-il si le Conseil de l'Europe ouvre réellement une enquête? Quel est l'état d'avancement du dossier?

Qu'en est-il du fameux point de contact? Quels genres de plaintes y traite-t-on et quelles suites y donne-t-on? Combien de personnes travaillent-elles pour ce point de contact et qui sont-elles?

Le ministre envisage-t-il de prendre des initiatives supplémentaires?

Qu'en est-il du bilinguisme des services d'urgence? L'Arrêté royal y afférent a-t-il déjà été publié?

Le Conseil d'Etat a-t-il déjà rendu un avis? Dans l'affirmative, quelle est la teneur de cet avis?

Comment le ministre compte-t-il garantir qu'un néerlandophone soit toujours accueilli dans sa langue maternelle tant dans les hôpitaux publics que dans les services d'urgence. Le ministre est-il disposé à prendre des sanctions, financières par exemple, lorsque ce n'est pas le cas.

05.03 **Jef Tavernier**, ministre: Premièrement, il ne s'agit pas d'un problème nouveau. Deuxièmement,

wat dat aspect betreft. Onder meer hij heeft die problematiek naar buiten gebracht.

Ten tweede, ik wil mij hier niet uitspreken over het wel of niet opportuun zijn van klachten en demarches bij de Raad van Europa. Men kan daarover verschillende bedenkingen hebben en redeneringen opbouwen. Wat mij betreft, is het belangrijkste dat men erkent dat er inderdaad een probleem is en dat het eigenlijk zo niet kan. Immers, uiteindelijk is taal voor iemand die ziek is de manier bij uitstek om zich uit te drukken en om aan te geven welke de problemen zijn. Het gaat wat mij betreft niet over het taalstatuut en dergelijke maar om een mens die op een bepaald moment moet worden geholpen. Punt.

Er is dus heel duidelijk een probleem in Brussel. Het beperkt zich trouwens niet tot Nederlandstaligen. Voor de Franstaligen is er een ander probleem, maar dat staat een beetje los van deze taalproblematiek. Maar goed, mensen die ziek zijn moeten in een ziekenhuis geholpen kunnen worden. Door communicatieproblemen kunnen er zich situaties voordoen die niet aanvaardbaar zijn. Vandaar dat begin 2001, na een officiële mandatering door de interministeriële conferentie voor Volksgezondheid, er een interkabinettenwerkgroep gevormd werd om de taalproblematiek specifiek voor Brussel te bekijken.

Er is dus gewerkt aan oplossingen voor deze problematiek. Een van de hinderpalen bleek de inventaris van de taalklachten te zijn. Immers, soms hebben sommige burgers wel klachten maar weten zij niet tot wie zij zich moeten wenden om hun klacht te verwoorden. Ondanks de bedenkingen en beperkingen heeft de betrokken werkgroep aan de interministeriële conferentie de oprichting van een federaal meldpunt voorgesteld. De interministeriële conferentie ging met dat voorstel akkoord en belastte een werkgroep met de uitwerking ervan. Dat resulteerde in een protocol dat door de interministeriële conferentie van 24 juni 2002 bekrachtigd werd.

Kortom, er werd een meldpunt voorgesteld en een protocol opgemaakt dat door de interministeriële conferentie bekrachtigd is, maar dat moet nog ondertekend worden. Het meldpunt zal alle klachten rond onthaal van patiënten in de Brusselse instellingen voor gezondheidszorg ontvangen, het zal die inventariseren en overmaken aan de bevoegde Gemeenschaps- en Gewestadministraties. In de term "onthaal" zit ook de taalproblematiek vevat. In dat kader werd reeds een 0800-nummer aangevraagd. Een perscommuniqué terzake is in voorbereiding, zodat men, zodra het protocol is ondertekend, weet op welk nummer men terecht kan met dergelijke klachten.

In verband met dat meldpunt werd bijzondere aandacht geschonken aan alles wat te maken heeft met dringende geneeskundige hulpverlening. Daar kan de taalproblematiek immers acuut zijn. Men moet zich daar toch kunnen uitdrukken. Wij bekijken de hele zaak van de meldingen dus ook in het kader van de integratie van de diensten-100, en de discussie over Astrid, enzovoort.

Ik meen dat er een aantal stappen zijn gezet. De problematiek is bekend en wordt erkend door iedereen wat in deze materie toch wel belangrijk is. Het is niet zo dat het een tegenstelling tussen de Gemeenschappen betreft. Men erkent de problematiek. Er komt een meldpunt dat in fase van uitvoering is. Het is wel zo dat er een probleem ten gronde is en dat er zich zelfs met alle goede wil een probleem blijft stellen in verband met het aanbod van geneesheren en verpleegkundigen. We worden daar geconfronteerd – zeker in het geval van de verpleegkundigen – met een relatief tekort. Binnen die aroen

je ne veux pas me prononcer sur l'éventuelle opportunité de déposer plainte devant le Conseil de l'Europe.

Il est clair qu'un problème se pose à Bruxelles. Des manquements en matière de communication peuvent conduire à des situations inacceptables. C'est la raison pour laquelle un groupe de travail intercabinets a été mis en place début 2001. L'inventaire des plaintes en matière d'emploi des langues constituait un des problèmes. Un groupe de travail a dès lors été chargé de la mise en place d'un point de contact. Le protocole en question a été entériné le 24 juin 2002, mais il doit encore être signé. Les responsables du point de contact feront l'inventaire de toutes les plaintes et les transmettront aux administrations compétentes. L'ouverture d'une ligne 0800 a été demandée à cet effet et un communiqué est en cours de préparation.

Une attention toute particulière est accordée au problème de l'emploi au niveau de l'aide médicale urgente. Les plaintes déposées seront donc examinées dans le cadre de l'intégration des services 100, du débat sur Astrid, etc.

Il y a de surcroît une pénurie de médecins et de personnel infirmier bilingues. Des initiatives ont déjà été prises mais le problème persiste. On constate beaucoup de bonne volonté sur le terrain et une circulaire ne peut résoudre le problème à elle seule.

heerst er dan natuurlijk nog een groter tekort aan tweetaligen. Dat probleem moet heel duidelijk worden aangepakt en wordt dan ook bekeken in het kader van de dringende medische hulpverlening.

Er zijn stappen gezet maar daarmee is het probleem niet opgelost. Het is evenmin aanvaardbaar dat daarrond problemen bestaan. Op het terrein heerst er evenwel goede wil om die problemen aan te pakken maar het is niet door een omzendbrief, hoe belangrijk die omzendbrief ook is en hoe belangrijk een protocol ook is, dat de problemen op het terrein zullen worden opgelost.

Ik spreek mij hier niet uit over de aspecten van de Raad van Europa.

05.04 Hans Bonte (SP.A): Mijnheer de minister, ik vind het jammer dat u zich niet uitspreekt over de aspecten van de Raad van Europa. Het is mijn mening dat de samenwerking tussen alle spelers op het veld broodnodig is en vandaar ben ik wel verheugd over de werking van de interministeriële conferentie. Het is mijn aanvoelen dat de procedure voor de Raad van Europa die samenwerking bemoeilijkt. Ik heb daar, en u wellicht ook, allerlei indicaties van. In die zin is het bijzonder jammer dat u daar vanuit de federale overheid geen standpunt wil of durft over in te nemen. Dat is een naakte vaststelling.

05.05 Minister Jef Tavernier: Het is wel durven en niet willen. Ik wil niet in de polemiek terechtkomen. Daarom zeg ik duidelijk dat iedereen op het terrein moet samenwerken. Tot nu toe hebben we een wil tot samenwerken gezien die ik niet wil doorkruisen noch in de ene noch in de andere richting door hier verklaringen daarover af te leggen.

05.06 Hans Bonte (SP.A): Het probleem zal niet worden versterkt of afgezwakt door een verklaring van u in deze commissie. Laat ons daarover duidelijk zijn. Zover reikt de macht van de minister niet.

Ten eerste, het is in elk geval zo dat u niet blind kunt zijn voor de perverse effecten die de polarisatie – die men vanuit bepaalde hoeken betracht – teweegbrengt ook naar datgene waarvoor u wel direct bevoegd bent, namelijk de werking van de interministeriële conferentie. Anderzijds bewijst uw antwoord dat men er op het terrein werk van probeert te maken. Het verbaast me wel dat het meldpunt op het federale niveau komt te liggen terwijl er op Vlaams niveau ook al een meldpunt of iets dergelijks bestaat. Misschien moet dit toch worden uitgeklaard tenzij er een uitwisseling tussen de twee meldpunten bestaat. Het is in elk geval zo dat we ervoor moeten opletten dat de transparantie blijft. Het is natuurlijk de bedoeling dat de klachten en suggesties op een transparante manier worden verzameld op basis waarvan een aantal conclusies worden getrokken.

Ten tweede, het heeft overduidelijk ook te maken met een arbeidsmarktprobleem, dat heeft u ook beklemtoond. Er is een probleem van schaarste van een aantal beroepscategorieën in de gezondheidszorg. Dat voelt men in de brede rand en in heel Vlaanderen maar in het bijzonder in de rand waar de tewerkstellingsgraden in dit land het hoogst liggen. Op Brussels niveau is het uitermate zo omdat er een gebrek is aan Nederlandstalige verpleegkundigen en andere beroepscategorieën uit die sector. Vandaar lijkt het mij nuttig dat er specifieke opleidings- en vormingsprogramma's worden ontwikkeld. Misschien is dat een agendapunt op uw volgende interministeriële conferentie. Er zou een samenwerking moeten komen tussen BGDA, Forem en de VDAB.

05.04 Hans Bonte (SP.A): Je déplore que le ministre ne s'exprime pas au sujet de la procédure engagée auprès du Conseil de l'Europe. A mes yeux, cette initiative complique la collaboration qui est poursuivie par le biais d'une conférence interministérielle.

05.05 Jef Tavernier, ministre: Je ne souhaite pas m'engager dans une polémique, c'est pourquoi je dis clairement que tout le monde doit collaborer sur le terrain, et c'est le cas.

05.06 Hans Bonte (SP.A): Votre déclaration devant notre commission ne changera rien au problème. En tout état de cause, vous ne pouvez ignorer les effets pervers de cette polarisation sur le fonctionnement de la conférence interministérielle.

Votre réponse atteste effectivement que vous désirez travailler sur le terrain. Nous disposons à présent d'un point de contact à l'échelle fédérale et à l'échelle flamande et devons être attentifs à ce que règne une transparence suffisante.

Par ailleurs, nous avons affaire à un problème lié à l'emploi. Le personnel infirmier néerlandophone et d'autres types de personnel soignant font cruellement défaut dans l'ensemble de la Flandre, mais plus particulièrement dans la périphérie flamande et à Bruxelles. C'est pourquoi une formation et une éducation spécifiques semblent très utiles en la matière.

Er is natuurlijk niemand die belet dat ook Vlamingen uit de rand in Brussel gaan werken om dit probleem aan te pakken. Ik denk dat we daar nog met veel te hoge muren kampen en misschien moet dit het fundamentele antwoord zijn op het probleem zoals het hier besproken wordt.

05.07 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, we komen met het antwoord van de minister natuurlijk geen stap verder. Ik weet wel dat u pas minister bent benoemd en dat u zich nog moet inwerken, maar u heeft niettemin diensten die u al op de goede weg hadden kunnen helpen. Eigenlijk zegt u dat het probleem erkend wordt. Met alle respect voor Dolf Cauwelier, maar dat is bijna de politieke prehistorie, dat is 8 tot 10 jaar geleden. De problemen zijn natuurlijk al veel ouder dan dat. Iedere keer opnieuw moeten we vaststellen dat er nauwelijks schot in de zaak komt. Zelfs wanneer de Vlamingen bevoegd zijn, zelfs wanneer zij de minister leveren komt er geen beweging in deze problematiek.

Het probleem wordt erkend, zo geeft u aan en dat is nogal evident. Het is echter helemaal geen prioriteit want het meldpunt werd een jaar geleden al aangekondigd. Nu is er een protocol maar het is nog niet eens ondertekend. Het meldpunt is er dus nog lang niet. Het is ook nog niet duidelijk welke gevolgen de klachten zullen hebben. Men gaat de klachten overmaken aan de Gewest- en Gemeenschapsdiensten, maar iedereen weet dat precies daar de knoop zit. De Franstaligen zijn zo dominant in het Brusselse Gewest en de Vlaamse partijen laten zich voortdurend doen, kijk maar naar het taalhoffelijkheidsakkoord.

Bovendien verwacht men veel te veel van dat meldpunt. Iemand die in een ziekenhuis komt, wil verzorgd worden. Dat is zijn prioriteit. Taal is daarbij belangrijk, maar niet prioritair. Heel wat zieken durven of willen geen klacht indienen. Men zal dus maar een topje van de ijsberg van klachten ontvangen. Niettemin is het probleem bijzonder groot, zo wordt ons via verschillende kanalen bevestigd. Dat wordt ook bevestigd door de cijfers van eentalige aanwervingen bij de OCMW's en dergelijke meer of door de klachten die wij ontvangen, maar die niet doorgespeeld worden naar officiële instanties.

Ik verneem hier niets over het KB in verband met de spoeddiensten. Is dat al gepubliceerd? Is er al een advies van de Raad van State gekomen? Ik had daarover meer inlichtingen gekregen van uw voorganger, minister Aelvoet. Zij heeft me tenminste nog de tekst van het KB gegeven. Ik weet niet wat de stand van zaken nu is. Ik hoop dat u daarover nog iets gaat zeggen. Wat mij vooral stoort is dat u zelf niets in het vooruitzicht stelt. Over het meldpunt was men het al lang eens. Wat wilt u echter op termijn realiseren? Gaat u daar sancties aan koppelen? Gaat u diensten stimuleren via sancties en andere stimulansen of verplichte opleidingen om de andere landstaal te kennen? Op dat vlak krijg ik geen genoegdoening en vind ik zelfs dat we ten opzichte van de vorige minister erop achteruitgaan. Ik hoop dat het hier om groeipijnen gaat, om een kinderziekte. Ik hoop dat u voor de korte tijd dat u nog minister bent, niemand weet wat er daarna komt, dit toch nog realiseert.

05.08 Minister Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, ik wil toch nog even ingaan op het aspect van bevoegdheid en dringende medische hulpverlening. Natuurlijk kunt u binnen een interministeriële conferentie iedereen samenbrengen en een protocol ontwikkelen. Dat is gerealiseerd en aanvaard door de interministeriële conferentie.

Dat is echter ook niet niks. Dat betekent dat iedereen dat erkent en wil

05.07 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Votre réponse ne fait guère avancer le dossier. Alors que ces problèmes ne datent pas d'hier, force nous est de constater à chaque occasion que leur solution se fait attendre, même lorsque la matière ressortit à la compétence des Flamands et que le ministre est issu de leurs rangs. Certes, le problème est reconnu, mais il ne constitue pas une priorité car le point de contact annoncé depuis des années n'a toujours été mis en place. Quant aux suites qui seront réservées aux plaintes, elles n'apparaissent pas clairement. La domination des francophones dans la Région bruxelloise constitue une réalité à laquelle les Flamands n'osent pas s'opposer. Par ailleurs, ce point de contact suscite des attentes excessives. Un patient qui atterrit dans un hôpital se préoccupe d'abord de sa santé, les considérations d'ordre linguistique ne l'intéressent que dans un second temps. En outre, la plupart des patients n'oseront pas porter plainte.

L'arrêté royal relatif aux services d'urgence a-t-il déjà été publié et le Conseil d'Etat a-t-il déjà rendu un avis à son sujet? Ce qui me heurte, c'est que le ministre n'ouvre aucune perspective dans ce dossier. La mise en place d'un point de contact faisait depuis longtemps l'objet d'un accord, mais quand cette mesure sera-t-elle enfin assortie de sanctions ou de formations obligatoires dans l'autre langue nationale?

05.08 Jef Tavernier, ministre: Je souhaiterais m'arrêter un instant encore au problème de la compétence et de l'aide médicale urgente. Si les instances concernées se réunissent au sein d'une conférence interministérielle

streven naar een oplossing. Dat is enorm belangrijk.

De minister van Volksgezondheid op het federaal niveau is natuurlijk in het geheel slechts echt bevoegd voor de dringende geneeskundige hulpverlening. Dat is het aspect. Terzake wordt een circulaire en een ontwerp van koninklijk besluit voorbereid. Dat ontwerp van koninklijk besluit moet nog voor advies aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht worden voorgelegd. Het is de bedoeling dat de naleving van de taalwetgeving een vereiste wordt voor de integratie in de 100-werking. Wat mij en mijn specifieke bevoegdheid als federaal minister van Volksgezondheid betreft, zeg ik dat inzake de Brusselse situatie, de erkenning en de integratie in het geheel een voorwaarde is. Anders komt er geen erkenning. Ik heb de indruk dat men daarvoor nogal gevoelig is.

De rest is jammer genoeg een kwestie voor de Gemeenschappen, en dat zeg ik niet om mij er vanaf te maken. Wij oefenen een bepaalde invloed uit op de Gemeenschappen via die interministeriële conferentie.

Het meldpunt op zich is ook niet niks, want daardoor wordt een probleem dat iedereen wel voelt en iedereen wel kent, ook officieel gemaakt in cijfers. Soms is dat ook nodig om bepaalde dossiers in de richting van een oplossing te doen vooruitgaan.

05.09 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik wil daarbij nog twee bedenkingen formuleren.

Ik wil wijzen op het feit dat die cijfers wellicht helemaal niet de weergave zullen zijn van de echte problematiek, maar een hele kleine fractie zullen bereiken.

05.10 Minister Jef Tavernier: Ja, maar dat beseft iedereen.

05.11 Hans Bonte (SP.A): (...)

05.12 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Ja, maar dan kent u het probleem niet. Het is al jaren schrijnend, mijnheer Bonte. Ik ben blij dat u daarover nu ook in die zin vragen stelt.

Waar het over gaat, is veel groter dan de cijfers zullen aangeven.

Mijnheer de minister, ten tweede, wat u zegt in verband met dat koninklijk besluit, kan ik zeggen dat uw medewerker mij dat bezorgd heeft tijdens mijn vraag van 28 mei. Dat is vijf maanden geleden. U zegt dat er een koninklijk besluit wordt voorbereid, maar in feite is het er al. In artikel 7quater staat: "In de mobiele urgentiegroepen en de ambulancediensten moet minstens één van de personen die zich aan boord van het voertuig bevindt de taal spreken van de plaats waar de interventie plaatsvindt." Dat is echter vijf maanden oud! U zegt dat het wordt voorbereid.

Betekent dit dat het is teruggetrokken en opnieuw in voorbereiding is of dat de Raad van State nog altijd niet geadviseerd heeft? Want dan zijn wij nog geen stap verder.

05.13 Minister Jef Tavernier: Dat ontwerp moet nog naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Over het advies van de Raad van State durf ik mij niet uit te spreken op dit moment.

en vue de rédiger un protocole, cela signifie que chacun œuvre à la recherche d'une solution.

Le ministre fédéral de la Santé publique n'est véritablement compétent que pour l'aide médicale urgente. Aussi une circulaire et un projet d'arrêté royal sont-ils en préparation à ce sujet. Le respect de la législation sur l'emploi des langues constitue un critère de l'intégration dans le fonctionnement du service 100, le reste est de la compétence des Communautés et nous exerçons à cet égard notre influence par l'entremise de la conférence interministérielle.

La création du point de signalement traduit officiellement en chiffres un problème que chacun ressent.

05.09 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Je veux faire remarquer que ces chiffres ne représentent qu'une fraction du problème. Il est beaucoup plus grand ce qu'indiquent les chiffres.

05.12 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): L'arrêté royal est déjà mis à ma disposition par votre collaborateur en date du 28 mai. Pourtant vous dites qu'il se trouve dans le stade de préparation. Est-il alors à nouveau en préparation ou est-ce que le Conseil d'Etat n'a pas encore rendu avis?

05.13 Jef Tavernier, ministre: Le projet doit encore être envoyé à la Commission permanente de contrôle linguistique. Je ne veux pas encore me prononcer sur l'avis du Conseil d'Etat.

05.14 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Het is toegekomen op een bepaald moment, maar daar is iets geheimzinnigs mee gebeurd.

05.14 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Il est arrivé mais il s'est produit quelque chose d'étrange à ce sujet.

05.15 Minister Jef Tavernier: Ik zal dat nagaan. (...) geheimzinnig advies. Ik noteer (...) naar de Raad van State.

05.15 Jef Tavernier, ministre: Je ferai vérifier.

05.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Het heeft blijkbaar niet de weg gevolgd die de minister graag zou willen.

05.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): On semble avoir suivi la voie voulue par le ministre.

De **voorzitter**: Wordt vervolgd, denk ik.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de aansprakelijkheid van ziekenhuizen" (nr. 8605)

06 Question de M. Jo Vandeurzen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la responsabilité des hôpitaux" (n° 8605)

06.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens de discussie over de wet op de patiëntenrechten hebben wij er meermaals onze teleurstelling over uitgesproken dat zowel in het verslag als in de discussie een aantal zaken zo weinig juridisch aan bod kwamen of werden uitgeklaard. Dat valt te verklaren door de hunker om deze wet nog voor het verlof goedgekeurd te krijgen, maar heeft tot gevolg dat er zich achteraf problemen stellen. Men kan hetzelfde zeggen over de wet inzake euthanasie.

06.01 Jo Vandeurzen (CD&V): L'aspiration aux vacances d'été aidant, un certain nombre de points n'ont pas été l'objet de l'attention requise lors de l'examen de la loi sur les droits des patients. C'est après que surgissent les problèmes, comme pour la loi sur l'euthanasie. Se fondant sur le rapport de la Chambre et du Sénat, M. Dewaelhens considère l'euthanasie comme un acte médical cependant que le Professeur Herman Nys affirme le contraire en s'appuyant sur le même document. Ce rapport renvoie abondamment à la volonté du législateur. La loi aurait dû être plus claire.

Vorige zaterdag heb ik de studiedag van het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht bijgewoond. Daar was er een passionele discussie tussen meester Dewaelhens die stelt dat euthanasie wel een medische handeling is en daarvoor uitvoerig kan citeren uit de voorbereidende werkzaamheden en het verslag van Kamer en Senaat over de euthanasiewet en professor Herman Nys die datzelfde verslag bovenhaalt en alle mogelijke punten kan oteren die zeggen dat het geen medische handeling is. Zelden heb ik zoveel horen verwijzen naar de wil van de wetgever in het verslag als bij die bespreking, met dan alle mogelijke onduidelijkheden over de wet. Ik denk dat het beter ware geweest als men ook in de teksten had geëxpliciteerd wat de wil van de wetgever geacht werd te zijn.

Il en va de même pour la loi sur les droits des patients qui est déjà entrée en vigueur. On prépare un ajout qui disposera que les hôpitaux sont responsables des manquements des praticiens hospitaliers à l'égard de la loi. Ce n'est manifestement pas le cas pour les manquements des praticiens déterminés par le Roi. Une commission rend avis au Roi à cet effet.

Hier doet zich hetzelfde voor. De wet op de patiëntenrechten is ondertussen van kracht geworden, na publicatie op 26 september 2002. Na overleg, hoofdzakelijk binnen de meerderheid, is in de bespreking van die wet een passage opgenomen die de situatie regelt van de ziekenhuizen met betrekking tot het respecteren van de patiëntenrechten. De laatste zin van die nieuwe bepaling die in de ziekenhuiswet terecht moet komen, zegt dat het ziekenhuis aansprakelijk is voor de tekortkomingen begaan door de er werkzame beroepsbeoefenaars in verband met de eerbiediging van de in deze wet bepaalde rechten van de patiënt, met uitzondering van de tekortkomingen begaan door de beroepsbeoefenaars van wie in de in het vorige lid bedoelde informatie uitdrukkelijk anders is bepaald. Het lid daarvoor zegt dat die informatie door de Koning wordt bepaald, na advies van de commissie die op basis van artikel 16 van de wet betreffende de patiëntenrechten moet worden opgericht. Ik diende toen

J'ai présenté, mais en vain, un amendement qui précise que, tant que le Roi n'a pas déterminé quelles informations doivent être fournies au patient. la

een amendement ter verduidelijking in, om te stellen dat die laatste bepaling inzake de solidaire aansprakelijkheid van het ziekenhuis slechts zou ingaan op het moment dat de Koning effectief zou hebben bepaald welke informatie aan de patiënt moet worden overgemaakt ten einde zich er als ziekenhuis van te kunnen bevrijden. Dat werd niet weerhouden. Nu stelt zich dan een principiële vraag, een harde juridische realiteit: wat is op dit moment, nu de wet op de patiëntenrechten in werking is getreden en zo lang het koninklijk besluit niet is verschenen en de ziekenhuizen deze informatie niet ter beschikking kan worden gesteld, de juridische situatie van het ziekenhuis?

Mijn vraag betreft niet wat de Koning gaat doen of welke informatie hij zal geven. De vraag is formeel en heeft belangrijke juridische implicaties. Wat is nu de situatie op basis van de tekst die voorligt? Als er vandaag een schending van de patiëntenrechten gebeurt in een ziekenhuis, is het ziekenhuis dan aansprakelijk? Die informatie kan op dit moment niet worden vrijgegeven. Dat was mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag slaat op de objectieve aansprakelijkheid voor medische fouten. Naar aanleiding van de bespreking van de wet op de patiëntenrechten was er iets als een formeel hoogtepunt in de discussie. Mevrouw Avondroodt hield zeer vastberaden of zeer verbolgen vol dat de twee wetten simultaan moesten worden georganiseerd. Het is evident dat als men rechten creëert, men ook discussies over aansprakelijkheid creëert. Hoe meer men rechten formaliseert, hoe meer discussies over aansprakelijkheid. Als men achteraf die aansprakelijkheden moet regelen, bezint men zich best eer men de rechten vastlegt. In ieder geval werd op een bepaald ogenblik gezegd dat deze wet niet in werking kan treden zonder dat de wet op de medische aansprakelijkheid er zou zijn.

De eerste minister is als een soort engel des regerings moeten neerdalen in de plenaire vergadering om een verklaring af te leggen. Sinds de State of the union kennen we ondertussen de betrouwbaarheid van dit soort merkwaardige interventies.

De **voorzitter**: Mijnheer Vandeurzen, de eerste minister heeft dit in de plenaire vergadering meegedeeld.

06.02 Jo Vandeurzen (CD&V): Dat heb ik zonet gezegd, mevrouw. De eerste minister is daarvoor speciaal naar de plenaire vergadering gekomen.

De **voorzitter**: Hij heeft dat herhaald in zijn State of the union.

06.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Inderdaad. Hij heeft bevestigd dat de wet op de medische aansprakelijkheid er komt. Mijn vraag is niet of er ooit een wet op de medische aansprakelijkheid komt. Dat zal wel zo zijn. Over de grenzen van meerderheid en oppositie heen moet hierover een akkoord tot stand komen. Mijn vraag is wanneer die wet er komt. Eerst moet er een voorontwerp van wet zijn. Dit is een zeer belangrijke en principiële zaak die verstrekkende implicaties kan hebben op maatschappelijk vlak, inzake kostprijs, met betrekking tot de verzekeringsmaatschappijen en het RIZIV. Er werden hierover reeds studies uitgevoerd. Het is een complexe materie. De Raad van State moet een advies uitbrengen over het voorontwerp. Ik ga ervan uit dat u voor zo'n belangrijk onderwerp geen advies binnen de 3 dagen zult vragen.

responsabilité solidaire de l'hôpital n'est pas engagée.

L'arrêté royal en la matière n'a pas encore été publié. Les hôpitaux sont-ils actuellement responsables ou pas?

Lors de l'examen de la loi sur les droits des patients, Mme Avondroodt a soutenu qu'il fallait organiser cette loi conjointement avec la loi sur la responsabilité médicale objective. Plus il y a de droits, plus il y a de discussions à propos des responsabilités. Quant au premier ministre, il est descendu dans l'hémicycle tel un ange pour faire une déclaration.

La **présidente**: Il a répété ces propos dans son *state of the union*.

06.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Le premier ministre a en effet confirmé que la loi relative à la responsabilité médicale serait bientôt réalité. Ma question est quand. Il s'agit en l'occurrence d'une question de principe, complexe, importante, ayant de lourdes répercussions financières pour les assureurs et l'INAMI. Il est inadmissible de demander en urgence l'avis du Conseil d'Etat. Comment procédera-t-on?

Mijnheer de minister, hoe zal dat georganiseerd worden? Ik neem aan dat we niet op enkele maanden kijken. Wat is een realistisch perspectief? Ik hoop in die eerlijkheid dat het ontwerp juridisch stevig onderbouwd zal zijn. Zo niet, zal het aanleiding geven tot nieuwe discussies voor de rechter. Dit is zeker niet de juiste weg.

06.04 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Vandeuren, gezien het juridische karakter van de problematiek zal ik me strikt houden aan de tekst die ik ontvangen heb. Ik weet dat juristen woordzifters zijn en dat er voor een woord soms twee verklaringen zijn.

De wet van 22 augustus betreffende de rechten van de patiënt bevat geen specifieke bepaling inzake de inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat de wet in werking getreden is 10 dagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad. De publicatie is gebeurd op 26 september 2002. Dit geldt ook voor artikel 17 van de wet waardoor een artikel 17novies in de ziekenhuiswet werd ingevoerd. Ten gevolge van artikel 17novies, vierde lid, is het ziekenhuis aansprakelijk voor de tekortkomingen begaan door de er werkzame beroepsbeoefenaars, ook inzake de eerbiediging van de patiëntenrechten met uitzondering van de tekortkomingen begaan door die beroepsbeoefenaars ten aanzien van wie in de informatie die het ziekenhuis moet verstrekken met toepassing van het derde lid, uitdrukkelijk anders is bepaald. Dat betekent dat het ziekenhuis in principe aansprakelijk is voor de tekortkomingen op het vlak van de rechten van de patiënt begaan door de artsen die als zelfstandige in het ziekenhuis tewerkgesteld zijn. Omdat het koninklijk besluit, dat met toepassing van het derde lid vaststelt welke informatie door het ziekenhuis moet worden verstrekt, tot op heden nog niet werd gepubliceerd zijn de ziekenhuizen niet in staat op dit ogenblik informatie te verstrekken die past binnen de bepalingen van dit koninklijk besluit. Niets belet de ziekenhuizen hun aansprakelijkheid voor deze geneesheren uit te sluiten in de informatie die zij aan de patiënt op vrijwillige basis verstrekken. Zonder dit dwingend koninklijk besluit kunnen ziekenhuizen op vrijwillige basis deze informatie verstrekken en vermelden in hoeverre en voor wie zij niet aansprakelijk zijn.

Tot zover het juridische antwoord op uw juridische vraag, eerste deel.

In verband met de aangekondigde wet op de medische aansprakelijkheid heeft de premier niet verklaard dat de wet op de patiëntenrechten pas in werking zou treden indien de wet op de aansprakelijkheid klaar is. Hij heeft in tegendeel uitdrukkelijk verklaard dat de wet op de medische aansprakelijkheid nog tijdens deze legislatuur klaar zou zijn. Deze verklaring heeft de premier in zijn hoedanigheid van eerste minister afgelegd. Dat wil dus zeggen dat ik de regering en dus ook mijzelf daartoe gebonden acht.

Zowel inhoudelijk als structureel ligt de aangelegenheid nogal moeilijk, omdat er op federaal niveau 4 ministers bij betrokken zijn, namelijk de ministers van Volksgezondheid, Sociale Zaken en Justitie alsook de minister van Economische Zaken wat de wet op de verzekeringen betreft. De wil blijft echter bestaan om met deze zaak voort te doen. Er zijn hiertoe interkabinettenwerkgroepen samengekomen en nog vanmorgen heb ik een uitgebreid overleg gehad met collega Vandenbroucke waarbij dat aspect en de wet werden besproken. Wij hebben een voorstel voor de 2 andere betrokken collega's uitgewerkt – een voorstel dat ik u niet meedeel – om de ideeën van de interkabinettenwerkgroep te vertalen in een wetsontwerp dat zo spoedig mogelijk bij het Parlement kan worden ingediend.

06.04 **Jef Tavernier**, ministre: La loi relative aux droits du patient ne comporte pas de disposition spécifique quant à son entrée en vigueur : elle est entrée en vigueur 10 jours après sa publication au Moniteur belge, soit le 26 septembre. L'article 17novies, quatrième alinéa, de la loi rend l'hôpital responsable des manquements, commis par les praticiens professionnels qui y travaillent, relatifs aux droits du patient, à l'exception des manquements commis par les praticiens professionnels à l'égard desquels les informations données par l'hôpital en disposent explicitement autrement. En principe, l'hôpital est responsable des manquements commis par ses médecins indépendants.

L'arrêté royal définissant ces informations n'étant pas encore publié, rien n'empêche les hôpitaux d'exclure la responsabilité pour ces médecins dans les informations qu'ils donnent librement au patient.

Le premier ministre n'a pas déclaré que la loi relative aux droits du patient entrerait en vigueur si la loi sur la responsabilité était prête mais que la loi sur la responsabilité médicale aboutirait encore sous cette législature.

Cette matière est assez compliquée tant quant au fond que structurellement : quatre ministres sont concernés au niveau fédéral. Des groupes de travail interministériels ont toutefois été créés et, ce matin encore, je me suis longuement entretenu avec mon collègue Vandenbroucke. Il est impossible de prévoir quand notre proposition sera déposée au Parlement. Peut-être sera-ce dans deux semaines.

Samen met collega Vandenbroucke vind ik het een goede piste. Wij moeten enkel onze 2 collega's, de ministers van Economische Zaken en Justitie, meekrijgen, maar hierin zie ik geen probleem. Wij werken voort aan de zaak en het is echt onze bedoeling om zo spoedig mogelijk met concrete teksten naar het Parlement te gaan. Op dit ogenblik kan ik u daarover nog geen juiste timing geven. Misschien kan ik dat wel over 2 weken, vandaag echter kan ik dat niet.

06.05 Jo Vandeurzen (CD&V): Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik begrijp dat deze ingewikkelde materie enige tijd vergt en dat men het zeer zorgvuldig moet bekijken. Dat zou immers kunnen resulteren in ongunstige effecten op zowel de ziekteverzekering, de verzekeringen in het algemeen, de aansprakelijkheidsproblematiek op zichzelf, alsook op alles dat kadert in het aansprakelijkheidsrecht. Ik neem echter aan dat verschillende collega's met interesse geregeld navraag zullen doen naar de stand van zaken.

Als ik het antwoord op het eerste deel goed begrepen heb, dan zegt u dat een ziekenhuis zich kan bevrijden door in der minne en vrijwillig informatie ter beschikking te stellen van de patiënt. Dat is een belangrijke verklaring, die ik evenwel wat eigenaardig vind. Hier moeten wij toch eens over nadenken, want dat zou betekenen dat een ziekenhuis, indien het de patiënt een verklaring kan laten ondertekenen, kan afwijken van de dwingende bepalingen van de wet op de patiëntenrechten. In het eerste deel van het wetsartikel staat immers dat elk ziekenhuis de patiëntenrechten moet respecteren. Met uw redenering kan men dus aan de patiënt een verklaring laten ondertekenen waarbij gestipuleerd wordt dat het betreffende ziekenhuis de patiëntenrechten niet hoeft te respecteren. Dat lijkt mij zeer eigenaardig.

Ik neem aan dat deze materie door uw administratie goed werd voorbereid, maar ik vrees dat de zaken niet zo eenvoudig zijn en dat men er goed aan doet om de periode zo kort mogelijk te houden. Bovendien creëren wij toch een aantal risico's. De moraal van het verhaal is dat het natuurlijk veel eenvoudiger was geweest om een overgangsbepaling te maken waarbij gestipuleerd werd dat de bewuste paragraaf pas in werking zou treden op het ogenblik dat de Koning zijn koninklijk besluit gemaakt zou hebben. Dat zou het probleem hebben opgelost en ik heb hiertoe meermaals pogingen ondernomen. Ik vind het jammer dat het toen niet werd opgelost. Ik zie daar het partijpolitieke niet van in. Het was beter geweest dat we die onzekerheid, die toch belangrijk kan zijn – het gaat soms over grote discussies -, niet hadden gecreëerd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van mevrouw Annemie Van de Casteele aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de noodvaccinatie voor mond- en klauwzeer" (nr. 8513)

07 Question de Mme Annemie Van de Casteele au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la vaccination d'urgence pour la fièvre aphteuse" (n° 8513)

07.01 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mevrouw de voorzitter, mevrouw Van Weert laat zich verontschuldigen. Zij is nog aanwezig in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen. Zij heeft verzocht om haar vraag uit te stellen als dat kan.

06.05 Jo Vandeurzen (CD&V): Je comprends qu'il faille examiner consciencieusement cette matière complexe. De nombreux intérêts sont en jeu. Mes collègues vous interrogeront néanmoins régulièrement sur l'état d'avancement du dossier.

Il me paraît curieux de permettre à l'hôpital d'informer librement le patient. La première partie de cet article de loi disposant que chaque hôpital doit respecter les droits du patient, il est étrange de faire signer au patient une déclaration précisant en fait que l'hôpital ne respecte pas les droits du patient.

Cette période d'incertitude doit être la plus brève possible. Il aurait sans doute été plus simple d'élaborer quand même une disposition transitoire.

De **voorzitter**: Ja, dat is genoteerd.

07.02 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de minister, het is trouwens daar dat de lamp brandt voor het moment. Ik zou u liever daarover ondervragen dan over mond- en klauwzeer, maar dat kunnen wij misschien na de vergadering doen.

De **voorzitter**: Waar bedoelt u?

07.03 Annemie Van de Casteele (VU&ID): In de commissie voor de Buitenlandse Zaken, mevrouw de voorzitter, doet de bespreking van het rapport over Nepal vermoeden dat het in de regering niet zo eenvoudig zal zijn om daaruit te geraken. Maar goed, dat is een ander paar mouwen. We zullen het er straks, na de vergadering, misschien over hebben.

Mijn vraag gaat over mond- en klauwzeer. In het verleden heb ik daarover ook vragen gesteld, toen aan minister Gabriels, minister van Landbouw. Ondertussen hebben wij de uitvoering van de Lambermont-akkoorden gehad. Mevrouw Aelvoet zou geweten hebben dat ik die vraag tegen mijn zin op het federaal niveau moet stellen, omdat ik vond dat dierenziekten, die op zichzelf niets met de voedselveiligheid te maken hebben, eigenlijk aan de Gewesten overgedragen moesten worden. Daarin heb ik één medestander, de heer Happart, die trouwens ook van zich laat spreken als het over het Europese beleid gaat, waar het toch niet zo vlot zal verlopen om de minister van Landbouw daar alleen spreekbuis te laten zijn van twee Gewesten die soms verschillende invalshoeken hebben over verschillende problematieken.

Ik heb mijn vraag gesteld wegens het feit dat er in het begin van dit jaar een serieuze mond- en klauwzeer crisis was in Groot-Brittannië die heel wat geld heeft gekost. Wij weten dat de Europese Commissie – het is uiteraard logisch dat terzake een Europees beleid gevolgd moet worden – naar aanleiding daarvan een speciale mond- en klauwzeercommissie heeft ingericht om te kijken welke maatregelen zich opdringen en of er iets moest veranderen aan het beleid dat tot nu toe gevoerd wordt inzake mond- en klauwzeer. Dat beleid is in grote mate gestoeld op een beslissing van 1991, namelijk een non-vaccinatiebeleid. Ik moet eerlijk zeggen dat ik daarbij altijd grote vragen heb gesteld omdat ik nogal een optimist ben in geneeskunde en ook in dierengeneeskunde en dat ik het eigenaardig vind dat, als via vaccinaties ziektes kunnen worden voorkomen, dat om economische en andere redenen niet wordt gedaan. Vroeger heb ik daarover al vragen gesteld. De heer Gabriels heeft toen ook toegegeven dat het vaccinatiebeleid voor een groot stuk om economische redenen een non-vaccinatiebeleid was, maar blijkbaar waren er op dat moment voor de experts ook redenen van sanitaire en wetenschappelijke aard.

Nu heeft commissaris Byrne in de commissie waarvan sprake in het Europees Parlement aangekondigd dat wij toch stilaan zouden evolueren en van dat strakke non-vaccinatiebeleid zouden afstappen, te meer daar er sinds kort ook markervaccins beschikbaar zijn waardoor er een onderscheid gemaakt kan worden tussen gevaccineerde en niet-gevaccineerde dieren. Als er nu een crisis uitbreekt, wordt er aan ringvaccinatie gedaan. Dat betekent dat er in een cirkel om het besmette bedrijf dieren worden gevaccineerd, maar dat die dieren dan ook worden afgemaakt. Ook daarbij kunnen er grote vragen gesteld worden. Dat heeft mee aan de basis gelegen van de enorme kosten die de crisis die Europa in het begin van dit jaar heeft gekend en die vooral in Groot-Brittannië was gesitueerd.

07.03 Annemie Van de Casteele (VU&ID): C'est à contrecœur que je pose ma question sur la fièvre aphteuse aux autorités fédérales. J'estime en effet que les compétences en matière de maladies animales qui ne concernent pas, à proprement parler, la sécurité alimentaire, devraient être transférées aux Régions.

A la suite de la crise de la fièvre aphteuse en Grande-Bretagne, une commission européenne spéciale a été mise sur pied afin d'examiner les mesures à prendre ainsi que les éventuelles adaptations à apporter à l'actuelle politique européenne de non-vaccination. Cette politique reposerait principalement sur des motifs économiques. Le commissaire D. Byrne a récemment fait savoir que la politique rigide de non-vaccination serait abandonnée.

Un nouveau cas de fièvre aphteuse aurait été signalé en Grande-Bretagne. Le ministre dispose-t-il de plus d'informations à ce sujet? Quel est le risque d'une extension de la contamination? L'Europe oblige chaque Etat membre à disposer d'un plan d'urgence en cas de contamination éventuelle par la fièvre aphteuse. En quoi consiste le plan belge? Quelle est la position de la Belgique concernant la politique de vaccination? Le ministre estime-t-il qu'il faudrait accélérer l'introduction des vaccins marqueurs?

Ondertussen hebben wij berichten ontvangen dat er ook nieuwe gevallen of één nieuw geval van mond- en klauwzeer zou zijn in Groot-Brittannië, en dat terwijl Groot-Brittannië en de Europese Unie nog maar sinds 21 januari van dit jaar officieel mond- en klauwzeervrij werden verklaard. Er is dus opnieuw een risico. Mijn vragen zijn dan ook concreet de volgende.

Hoe zit het met dat nieuwe geval in Groot-Brittannië? Heeft de minister daarover inlichtingen genomen? Hoe groot is het risico dat die besmetting zich uitbreidt?

Welke zijn de plannen die wij terzake hebben? In dat Europese beleid is namelijk ook bepaald dat elk land een noodplan moet hebben ingeval mond- en klauwzeer uitbreekt.

Welk standpunt neemt de regering in de hele discussie over het vaccinatiebeleid in? Bent u het met mij eens dat de invoering van vaccinaties met markervaccins zou moeten kunnen worden versneld?

07.04 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, collega Van de Casteele, om heel kort op het geval in Groot-Brittannië terug te komen, er werd inderdaad alarm geslagen op 23 september 2002. Op 24 september bleken de eerste laboratoriumresultaten gunstig te zijn. Er waren dus geen aanwijzingen voor mond- en klauwzeer. De definitieve resultaten bevestigen dat. Sedert 2001 waren er trouwens reeds verschillende meldingen. Onderzoeken wezen telkens uit dat het loos alarm was.

In 2001 was er een algemene discussie over het gebruik van noodvaccinaties. Een van de conclusies van de internationale conferentie over preventie en controle van mond- en klauwzeer die vorig jaar in Brussel plaatsvond, was dat naast de opruiming van de besmette bedrijven onder bepaalde omstandigheden ook noodvaccinaties kunnen worden gebruikt om de massale slachting van dieren te voorkomen. Het principe van de noodvaccinaties was al opgenomen in de Europese regelgeving. Er waren echter een aantal obstakels die door economische overwegingen werden ingegeven. Op basis van de toenmalig geldende richtlijn van de Office International des Epizooties kon een land of een regio pas terug mond- en klauwzeervrij zonder vaccinatie worden verklaard twaalf maanden na het stopzetten van de vaccinatie. Er was dus een belangrijke reden om niet tot vaccinatie over te gaan. Daardoor zou de handel in vee en vlees immers worden bemoeilijkt.

Ondertussen werden de internationale richtlijnen van de Office International des Epizooties aangepast en wordt de periode tussen het stopzetten van de noodvaccinatie en het opnieuw verwerven van de status vrij van mond- en klauwzeer zonder vaccinatie beperkt tot zes maanden, op voorwaarde dat door middel van specifieke tests kan worden aangetoond dat er in de gevaccineerde bedrijven geen besmette dieren meer aanwezig zijn. De periode van twaalf maanden wordt dus naar zes maanden teruggebracht.

De hedendaagse vaccins laten toe een onderscheid te maken tussen de gevaccineerde en de besmette dieren. Het probleem was de validatie van de tests om het onderscheid aan te tonen. Ook daarin is er nu vooruitgang geboekt. Er is echter nog geen enkele test formeel gevalideerd, maar dat zal niet lang meer duren. Daarom heeft commissaris Byrne van de Europese Commissie aangekondigd op korte termijn een voorstel te doen voor nieuwe richtlijnen voor de bestrijding van mond- en klauwzeer. Hierin zal het gebruik van

07.04 **Jef Tavernier**, ministre: Rien n'indiquait la présence de la fièvre aphteuse au Royaume-Uni. Les résultats définitifs le confirment.

L'une des conclusions de la conférence internationale sur la prévention et le contrôle de la fièvre aphteuse, qui s'est tenue l'an dernier à Bruxelles était qu'en dehors de la destruction des exploitations contaminées dans des conditions déterminées, il peut également être recouru aux vaccinations d'urgence pour éviter l'abatage massif d'animaux. Ce principe figurait déjà dans la réglementation européenne mais sa mise en œuvre se heurtait encore à des obstacles.

Le délai entre l'arrêt des vaccinations d'urgence et la récupération du statut "absence de fièvre aphteuse sans vaccination" est limitée à six mois, pour autant que les exploitations où il a été procédé à la vaccination soient exemptes d'animaux contaminés.

Les vaccins utilisés à l'heure actuelle permettent de faire la distinction entre les animaux vaccinés et les animaux contaminés.

La Commission européenne a annoncé à bref délai des propositions de directives conférant un rôle prépondérant au recours à la vaccination d'urgence. L'abattage

noodvaccinaties bij de bestrijding een voorname rol spelen. Gezien de wijziging van de regelgeving op Europees niveau, zal de Europese bestrijdingsstrategie voor mond- en klauwzeer dus worden aangepast. Noodvaccinaties zullen dus mogelijk zijn. Daardoor kunnen wij het opruimen van dieren tot een minimum beperken.

Gezien de evolutie van de wetgeving en de tests die een onderscheid mogelijk maken, zal iedereen het erover eens zijn dat wij in een gunstige richting evolueren. Wij zullen ons onmiddellijk conformeren zodra het Europees en internationaal mogelijk is.

07.05 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mevrouw de voorzitter, de minister heeft alleen maar goed nieuws gebracht. Ik heb daaraan, althans was dat betreft – er zijn andere aangelegenheden waarover wij bezorgd zijn -, weinig toe te voegen. Wij zullen het dossier wel op de voet volgen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de M. Charles Janssens au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la problématique du traitement des dépouilles animales" (n° 8581)

08 Vraag van de heer Charles Janssens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de problematiek bij het opruimen van dode dieren" (nr. 8581)

08.01 Charles Janssens (PS): Madame la présidente, je vous remercie, ainsi que le ministre, d'avoir accepté de modifier l'ordre de passage de cette question dans l'agenda puisque je ne pouvais pas être ici à 10 heures.

Monsieur le ministre, le traitement des déchets d'origine animale provenant des abattoirs et des dépouilles d'animaux de compagnie ou autres exige des entreprises du secteur une agréation spécifique qui est délivrée par le ministère de la Santé publique.

La société Rendac à Denderleeuw détient cette agréation. On peut dire qu'elle est quasi la seule à en disposer. Elle exerce donc une espèce de monopole de fait. Récemment, cette société a concédé en province de Liège son monopole pour le traitement et le transport des dépouilles d'animaux domestiques à la SPRL Aniquiès. Les tarifs de cette nouvelle société viennent d'être communiqués aux professionnels du secteur: vétérinaires, sociétés de protection animale ou leurs utilisateurs – je pense notamment aux collectivités locales –, aux communes qui font appel à la société protectrice des animaux en cas de problème.

Je vais vous livrer quelques chiffres. Cela n'a rien d'anecdotique, cela pourrait même faire sourire mais je pense que c'est là que se trouve le fond du problème. Il en coûtera, par exemple, pour l'enlèvement de la dépouille d'un chat environ € 27; pour un chien de berger, € 32. Ces montants sont réclamés au vétérinaire intervenu pour l'enlèvement de la dépouille et/ou en même temps pour l'euthanasie. D'ailleurs, les honoraires de ce vétérinaire doivent s'ajouter à ces prix.

On en arrive à des montants réclamés par la société Aniquiès qui sont parfois surréalistes. Certes, cette société propose aux particuliers un service funéraire complet, allant de l'incinération à la remise des cendres, au dépôt dans une urne, presque un service funéraire comparable à celui des humains. Les montants peuvent aller de € 40 à € 315 pour un chien de grosse taille. Je pense notamment à un Saint-

d'animaux pourra être réduit au minimum. L'évolution s'annonce favorable et nous nous alignerons dès que la chose sera possible à l'échelle européenne et internationale.

08.01 Charles Janssens (PS): Het bedrijf Rendac in Denderleeuw, dat beschikt over een erkenning van het departement Volksgezondheid om afval van dierlijke oorsprong afkomstig van slachthuizen en kadavers van huisdieren of van andere dieren te verwerken, heeft een feitelijk monopolie. Onlangs heeft het dat monopolie deels afgestaan aan een bedrijf in de provincie Luik, dat surrealistische tarieven hanteert (32 euro voor een herdershond, bij voorbeeld).

Doel van Rendac en van zijn satellieten is zoveel mogelijk winst te maken, wat ten koste gaat van de opdracht van openbare dienst en van volksgezondheid die uit de erkenning voortvloeit. Omwille van die hoge prijzen, gaan eigenaars steeds vaker zonder enige voorzorgsmaatregel hun dode huisdieren begraven of ze laten deze zelfs achter op de openbare weg.

Bent u op de hoogte van die monopolietoestand en op welke manier wil u daar komaf mee maken?

Bernard ou à un dogue.

Il est donc clair, monsieur le ministre, que le but de la société Rendac et de ses satellites est de réaliser de plantureux bénéfices. C'est un problème de société. Nous sommes dans une société d'économie libérale, le bénéfice ne me dérange pas outre mesure, mais l'agrégation a été donnée à cette société parce que cette agrégation relève de missions de service public et de santé publique.

Or, je veux bien prendre le pari que, dans un proche avenir, se posera un problème de santé publique. En effet, vu les tarifs maintenant pratiqués, de plus en plus de dépouilles d'animaux domestiques seront soit enterrées dans les jardins par les propriétaires, sans précautions particulières avec les problèmes d'hygiène et d'environnement que cela implique, ou seront abandonnées sur la voie publique, mettant cet enlèvement à charge des collectivités locales qui ont déjà reçu, d'ailleurs, les nouveaux tarifs pratiqués par la SPA et qui sont d'une inflation galopante par rapport à ce qui se pratiquait précédemment.

Il y a là un problème qui n'est pas seulement d'ordre économique mais de santé publique. J'aurais voulu savoir, monsieur le ministre, si vous êtes au courant de cette pratique monopolistique et surtout comment vous pensez y mettre fin ou du moins la contrôler économiquement.

08.02 Jef Tavernier, ministre: Madame la présidente, monsieur Janssens, certes, nous sommes conscients de ce problème. Je rappelle que la politique et le contrôle des déchets relèvent de la compétence des régions. Ce sont elles qui délivrent les agréments aux sociétés chargées de l'enlèvement des dépouilles d'animaux et de leur incinération.

Pour l'instant, pour les déchets animaux à haut risque dont les cadavres, trois sociétés disposent d'un tel agrément: Rendac, Comibel et Van Pollaert.

Mais ces deux dernières sociétés n'en font pas usage actuellement, ce qui confère à la société Rendac un monopole de fait; situation qui n'est pas favorable. Nous sommes conscients du problème.

Toutefois, pour la crémation des dépouilles d'animaux domestiques, le transport peut être effectué par le crématoire lui-même ou par le particulier, ce qui diminue sensiblement le coût de l'opération.

Ma réponse est fragmentaire, je m'en rends compte. Nous connaissons la problématique. En tout cas, nous avons l'impression que certains profitent de la situation, et pas un peu! Nous sommes en train d'étudier le problème, en sachant que ce sont les régions qui sont compétentes en matière d'agrément. C'est assez complexe. Actuellement, je ne puis vous promettre une solution. Je peux seulement dire que le transport peut être effectué par le crématoire ou par le particulier.

08.03 Charles Janssens (PS): Madame la présidente, je remercie monsieur le ministre. M. le ministre dit que le transport peut être effectué par le crématoire ou par le particulier. Est-il envisageable d'autoriser, sous certaines conditions, des centres d'incinération équipés pour l'incinération des organiques, voire des déchets d'hôpitaux pour l'incinération de dépouilles d'animaux?

08.04 Jef Tavernier, ministre: Je pense que c'est possible. Je vais encore vérifier et vous donner une réponse plus détaillée.

08.02 Minister Jef Tavernier: Afvalbeleid en de controle terzake zijn gewestelijke bevoegdheden en het zijn de Gewesten die de erkenningen uitreiken. Van de drie erkende bedrijven maakt alleen Rendac daadwerkelijk gebruik van zijn erkenning, zodat het over een feitelijk monopolie beschikt.

In het geval van de crematie van huisdieren, kan het vervoer gebeuren door het crematorium of door de eigenaar.

Ik kan u op dit ogenblik geen oplossing beloven voor dit complexe probleem. Wij zijn ons er wel van bewust dat er een probleem bestaat en wij hebben de indruk dat sommigen munt willen slaan uit die toestand.

08.03 Charles Janssens (PS): Kan worden overwogen centra die zijn uitgerust voor de verbranding van organisch materiaal en van ziekenhuisafval een vergunning te geven om dierenkadavers te verbranden?

08.04 Minister Jef Tavernier: Ik denk wel dat dat mogelijk is, maar

moet dat nog nakijken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van mevrouw Yolande Avontroodt aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand, over "het advies van de Hoge Gezondheidsraad over piercen en tatoeëren" (nr. A012)

09 Question de Mme Yolande Avontroodt au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes, sur "l'avis rendu par le Conseil supérieur d'hygiène à propos des piercings et des tatouages" (n° A012)

09.01 Yolande Avontroodt (VLD): Mijnheer de minister, mijn vraag houdt verband met maatregelen die zouden kunnen worden genomen om infectierisico's en allergierisico's te voorkomen bij piercing en tatoeage. Ik heb ze heringediend, omdat het antwoord dat ik gekregen heb op de schriftelijke vraag, niet voldeed. Integendeel, het antwoord dat ik gekregen heb op de schriftelijke vraag, verwees de omzetting van het advies van de Hoge Gezondheidsraad exclusief naar de Gemeenschappen.

Mijnheer de minister, voor voedselveiligheid leggen we, terecht, de lat zeer hoog en de good practice in de geneeskunde wordt zo gereguleerd dat men kwaliteitseisen kan stellen – wat trouwens met zoveel woorden in de wet op de patiëntenrechten staat. Ik vraag mij dan ook af of men hier wel zo vrijblijvend kan stellen dat men dit naar de Gemeenschappen verwijst, omdat het geen volksgezondheidsprobleem is.

Een volgende argument waarom het probleem volgens mij wel met de volksgezondheid te maken heeft, is heel duidelijk dat het advies van de Hoge Gezondheidsraad vermeldt dat men steeds moet meedelen of men ooit een piercing of een tatoeage – ik neem aan dat het vooral om piercing gaat – heeft gehad voor men in aanmerking komt voor het geven van bloed. Dat is toch een belangrijk moment voor de volksgezondheid. Men stelt dat de patiënt verplicht is dat te melden.

Mijnheer de minister, wordt dat gevolgd? Stelt men de juiste vragen aan de potentiële bloeddonors? Mijns inziens is er hier absoluut geen kwaliteitscontrole. In het schriftelijk antwoord stelt u dat er geen registratie is van de tatoeëerders en piercers, omdat de kamers van koophandel de piercers klasseren in de database van de schoonheidsinstituten en men ze er zo niet kan uithalen. Dat ontslaat ons niet van de verplichting om minstens de aanbevelingen die geformuleerd werden door de Hoge Gezondheidsraad, kenbaar te maken aan de mensen die deze praktijken uitvoeren. Anders kan men stellen dat men het niet wist. We gaan nu de praktijk registreren, er komt een kadaster van allen die conform koninklijk besluit 78 hun diploma gehaald hebben en geregistreerd zijn. Zij kunnen dus niet praktiseren zonder dat ze de nodige voorzorgen hebben genomen en zonder dat ze beschikken over de nodige diploma's. Uw ministerie stelt dat men nog niet genoeg weet en dat we een kadaster moeten aanleggen van de praktijk. Daar kunnen argumenten voor zijn. Het probleem waarover ik het heb, wuift men echter weg, omdat piercers en tatoeëerders onder de schoonheidsinstituten geklasseerd zijn en men dus geen kwaliteitseisen zou kunnen stellen.

Een laatste reden waarom ik deze vraag mondeling stel, waardoor we in dialoog kunnen treden, is dat ik tot mijn verwondering het advies van de Hoge Gezondheidsraad via een andere kanaal moest verkrijgen. Ik kon er via de officiële weg niet aan raken. Men heeft contact aangenomen

09.01 Yolande Avontroodt (VLD): En réponse à ma question écrite sur les mesures préventives des risques d'infection et d'allergie dans le cadre de la pratique du piercing et du tatouage, la transposition de l'avis du Conseil d'Etat a été renvoyée aux Communautés parce qu'il ne s'agirait pas d'un problème de santé. L'avis du Conseil supérieur indique qu'un donneur de sang doit toujours signaler s'il a fait l'objet d'un piercing ou d'un tatouage. Il s'agit tout de même d'un problème de santé publique? Un suivi est-il assuré à ce niveau? Un système de contrôle a-t-il été prévu?

Il est précisé dans la réponse écrite que les pierceurs et les tatoueurs ne peuvent être identifiés parce que la Chambre du Commerce les classe dans la catégorie des spécialistes en soins de beauté. Cela ne signifie toutefois pas que les recommandations du Conseil supérieur ne doivent pas être communiquées aux personnes concernées. Le ministre a l'intention de créer, sur la base de la pratique, un cadastre des personnes qui ont obtenu un diplôme en vertu des normes de l'arrêté royal 78. C'est une bonne chose mais comment seront-elles identifiées?

Enfin, je me demande pourquoi il est si difficile d'obtenir l'avis du Conseil.

met de administratie en het kabinet, maar ik kreeg het advies van de Hoge Gezondheidsraad niet. Dat is de reden waarom ik deze vraag hier in het Parlement stel. Inmiddels heb ik het advies via de pers verkregen. Zij beschikte daar wel over. Ik meen dat het geen zin heeft om deze adviezen in de kast te laten liggen.

Integendeel, ik denk dat het een aspect van Volksgezondheid is om bij dergelijke adviezen kritiek te formuleren.

09.02 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik begin met het laatste. Soms zijn er problemen met de bekrachtiging van adviezen. Als een advies echter bekrachtigd is, zie ik geen reden waarom men dat advies niet ter beschikking zou stellen. Men zegt mij namelijk dat dit advies al geruime tijd beschikbaar is op de website van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Ik kan er echter geen datum op plakken. Ik kan u het adres van de website geven. Blijkbaar is het daar beschikbaar. Ik weet dat er rond andere adviezen op een bepaald moment enige terughoudendheid was omdat zij nog niet bekrachtigd waren door de volgende vergadering. Dat gold alleen voor het verslag. Ik meen echter dat er in dit geval geen enkel probleem is.

09.03 **Yolande Avontroodt** (VLD): Ik heb dat advies niet gekregen.

09.04 Minister **Jef Tavernier**: Het kan dus niet zijn dat u dat advies niet krijgt.

Wat dit advies betreft, is het in de eerste plaats aan de vereniging van tatoeëerders en piercers om dit te verspreiden. Anders hebben wij een probleem met de verspreiding aangezien er geen aparte categorie is van tatoeëerders en piercers. Het advies volgt het charter van de tatoeëerders. Voor diegenen die op een correcte manier werken zal er niets veranderen. Vanuit mijn bevoegdheid is het probleem dat het beroep niet gereguleerd is door de dienst Geneeskundepraktijk. Er is dus een juridisch vacuüm. Men kan wel controleren maar niet in dit kader. In welk ander kader controleert men dan wel zonder opnieuw de reglementering te volgen? Dat is een discussiepunt. Het is echter duidelijk dat dit binnen de dienst Geneeskundepraktijk niet kan.

Wij hebben overleg gepleegd met de sector en wij zullen erop aandringen dat aan het bestaande charter een label wordt gekoppeld waardoor de consument bepaalde garanties krijgt. Dat is voor een deel gebaseerd op versterking van de zelfcontrole en de aanwezigheid van consumentenorganisaties van de overheid in een controleorgaan. Bovendien doet zich ook daar het probleem van de financiering voor. Er is gekozen voor autofinanciering door de sector zelf. We willen het probleem niet negeren maar we kunnen het niet benaderen vanuit de dienst Geneeskundepraktijk. Dit moet via een andere kanaal gebeuren. Er is een charter en we willen er een label aan koppelen. Dit moet door de sector zelf gefinancierd worden. Verder moet het advies u ter beschikking worden gesteld, ook officieel.

09.05 **Yolande Avontroodt** (VLD): Mijnheer de minister, moet ik mij bij het label voorstellen dat elke piercer een kwaliteitslabel zal krijgen? Wie zal dat inspecteren?

09.06 Minister **Jef Tavernier**: Er zou een controleorgaan worden opgericht betaald door de sector. Dat is de bedoeling.

09.07 **Yolande Avontroodt** (VLD): Een intern controleorgaan?

09.02 **Jef Tavernier**, ministre: Les avis ne sont pas toujours ratifiés sur-le-champ mais, une fois qu'ils l'ont été, il ne devrait pas y avoir de difficultés à les obtenir. Selon les informations en ma possession, cet avis est disponible sur le site web du ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement.

09.04 **Jef Tavernier**, ministre: L'association des pierceurs et des tatoueurs doit elle-même diffuser cet avis. Il suit la charte des tatoueurs et, pour ceux qui travaillent correctement, rien ne changera. Le problème, à mes yeux, est que la profession n'est pas réglementée par le service des pratiques médicales. Je n'ai donc aucune emprise sur elle. La seule possibilité de contrôle semble résider dans un label de qualité lié à une charte et offrant des garanties au patient. Le secteur doit financer et organiser lui-même le contrôle sous la supervision des organisations de consommateurs et des autorités.

09.08 Minister **Jef Tavernier**: Natuurlijk in zoverre dat de overheid daar ook bij betrokken is. Er moet een kwaliteitsgarantie worden geboden.

09.09 **Yolande Avontroodt** (VLD): Vanuit welk departement moet dat gebeuren?

09.09 **Yolande Avontroodt** (VLD): Quel département est-il concerné?

09.10 Minister **Jef Tavernier**: Dat moet worden nagegaan omdat het niet onder de geneeskundepraktijken valt. Eventueel kan het vanuit consumentenzaken worden bekeken. Dat moet in overleg met de heer Picqué gebeuren. Ik wil geen bevoegdheidsconflict veroorzaken maar de vragen van de consument zijn belangrijk genoeg om voor overleg te zorgen met de heer Picqué. Er komt dus een label voor diegenen die ook het charter onderschrijven.

09.10 **Jef Tavernier**, ministre: Il pourrait s'agir de la protection de la consommation, en concertation avec le ministre Picqué.

09.11 **Yolande Avontroodt** (VLD): Mijnheer de minister, dan is er nog mijn vraag over donors en bloedtransfusies.

09.11 **Yolande Avontroodt** (VLD): Reste la question des donneurs et des transfusions sanguines.

09.12 Minister **Jef Tavernier**: Uiteraard moet eerst het eerste worden geregeld voor men aan het tweede kan beginnen. Daar kan ik momenteel niet op antwoorden.

09.12 **Jef Tavernier**, ministre: Il va de soi qu'il est impératif de régler la question des donneurs avant de se prononcer sur les transfusions.

09.13 **Yolande Avontroodt** (VLD): Ik meen dat het zinvol zou zijn (...)
Worden mensen met een piercing daadwerkelijk geweigerd? Ja.

09.13 **Yolande Avontroodt** (VLD): Les personnes ayant subi un piercing sont donc effectivement refusées.

09.14 **Annemie Van de Casteele** (VU&ID): Men moet al zeer goede papieren hebben om nog te mogen bloed geven.

09.15 Minister **Jef Tavernier**: Men graaft inderdaad nogal in de intimiteit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vragen nrs. 8554, A014, A043 en A052 van de heren Ferdy Willems en Yves Leterme en de dames Magda De Meyer en Els Van Weert worden naar een latere datum verschoven.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.06 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.06 heures.*